

REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

161

Gregorčičeva 20–25, SI-1001 Ljubljana

T: +386 1 478 1000

F: +386 1 478 1607

E: gp.gs@gov.si

<http://www.vlada.si/>

Številka: 54204-33/2019/4

Datum: 21. 11. 2019

EVROPSKA KOMISIJA
Generalni sekretariat
B-1049 Bruselj
Belgia

Zadeva: Odgovor Republike Slovenije na uradni opomin Evropske komisije zaradi neizpolnitve obveznosti iz prvega odstavka 4. člena, prvega in drugega odstavka 6. člena ter točke (d) prvega odstavka 12. člena Direktive Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst in prvega in drugega odstavka 3. člena ter prvega, drugega in tretjega odstavka 4. člena Direktive 2009/147/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. novembra 2009 o ohranjanju prosto živečih ptic (kršitev št. 2019/4058)

Zveza: Dopis Evropske komisije št. SG-Greff(2019)D/011300 z dne 26. 7. 2019

Spoštovani,

od vas smo prek Stalnega predstavništva Republike Slovenije pri Evropski uniji 26. 7. 2019 prejeli uradni opomin Evropske komisije zaradi neizpolnitve obveznosti iz prvega odstavka 4. člena, prvega in drugega odstavka 6. člena ter točke (d) prvega odstavka 12. člena Direktive Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (UL L 206, 22.7.1992, str. 7, v nadalnjem besedilu: direktiva o habitatih) ter prvega in drugega odstavka 3. člena ter prvega, drugega in tretjega odstavka 4. člena Direktive 2009/147/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. novembra 2009 o ohranjanju prosto živečih ptic (UL L 20, 26.1.2010, str. 7, v nadalnjem besedilu: direktiva o pticah) v Sloveniji.

V uradnem opominu zavzemate stališče, da Republika Slovenija ni izpolnila svojih obveznosti, ki izhajajo iz direktive o habitatih in direktive o pticah, in pozivate Vlado Republike Slovenije, naj v skladu z 258. členom Pogodbe o delovanju Evropske unije v dveh mesecih sprejme in predloži svoje pripombe k navedenemu.

Na prošnjo Republike Slovenije za podaljšanje roka za odgovor na uradni opomin, ste z dopisom Ares(2019) 5266511 z dne 16. 8. 2019 prošnji ugodili in rok za odgovor podaljšali do 26. 11. 2019.

Vlada Republike Slovenije v zvezi z zgornjimi navedbami podaja pojasnila. Pojasnila so strukturirana drugače kot v strukturi uradnega opomina, najprej so navedena pojasnila glede

morebitnih kršitev, ki se nanašajo na območja Natura 2000, nato pa pojasnila glede morebitnih kršitev, ki gredo širše od območij Natura 2000.

1. Kršitev prvega odstavka 4. člena direktive o habitatih in tretjega odstavka 4. člena direktive o pticah v povezavi z Izvedbenim sklepom Komisije z dne 11. julija 2011 o obliku informacij za območja Natura 2000 (Izvedbeni sklep Komisije 2011/484/EU) zaradi neposodobitve standardnih obrazcev (SO) za območja Natura 2000 Ljubljansko barje, Goričko, Planinsko polje, Notranjski trikotnik in Breginjski stol

Stališče Evropske komisije

Evropska komisija meni, da Republika Slovenija ni izpolnila svojih obveznosti iz prvega odstavka 4. člena direktive o habitatih, saj Evropski komisiji ni predložila vseh ustreznih informacij v zvezi s podatki o travniških habitatnih tipih na posebnih ohranitvenih območjih (v nadalnjem besedilu: POO) Ljubljansko barje, Goričko, Notranjski trikotnik in Breginjski stol. Nadalje Slovenija ni izpolnila svojih obveznosti iz tretjega odstavka 4. člena direktive o pticah, saj Komisiji ni predložila vseh ustreznih informacij v zvezi s podatki o travniških pticah in njihovih habitatih na posebnih varstvenih območjih (v nadalnjem besedilu: PVO) Ljubljansko barje, Goričko, Planinsko polje in Breginjski stol.

Odgovor Republike Slovenije

Republika Slovenija bo Evropski komisiji posodobljene standardne obrazce za navedena območja predložila najkasneje do 30. 6. 2020. Republika Slovenija se strinja s stališčem Evropske komisije, da je standardne obrazce smiselno posodabljati po vsakokratni oddaji poročil na podlagi 12. člena direktive o pticah in 17. člena direktive o habitatih. Dokončna oddaja teh poročil je bila izvedena v septembru 2019. Republika Slovenija pripravlja posodobljen Program upravljanja območij Natura 2000 in v tem procesu bo zbrala dodatne posodobljene pomembne podatke, ki so del standardnih obrazcev. Menimo, da je smiselno v posodobitev vključiti tudi te podatke, zato bomo posodobljene obrazce predložili do 30. 6. 2020.

2. Kršitev prvega odstavka 6. člena direktive o habitatih zaradi nevzpostavitve in neizvajanja potrebnih ohranitvenih ukrepov na posebnih ohranitvenih območjih v Republiki Sloveniji

Stališče Evropske komisije

Evropska komisija meni, da Republika Slovenija ni izpolnila svojih obveznosti iz prvega odstavka 6. člena direktive o habitatih, ker ni vzpostavila in izvajala potrebnih ohranitvenih ukrepov ter ustreznih zakonskih, upravnih ali pogodbenih ukrepov, ki ustrezajo ekološkim zahtevam nekaterih travniških habitatnih tipov in vrst, prisotnih na 85 posebnih ohranitvenih območjih, navedenih v Prilogi dopisu Evropske komisije. Svoje mnenje Evropska komisija opira na sodno prakso, ki pravi, da navedeni člen »ne zahteva le sprejetja potrebnih ohranitvenih ukrepov za vzdrževanje ugodnega stanja ohranjenosti zaščitenih habitatov in vrst na zadavnem območju, temveč tudi in predvsem njihovo dejansko izvajanje«.

Evropska komisija Republiki Sloveniji očita nevzpostavitev potrebnih ohranitvenih ukrepov, ker meni, da je ohranitvene ukrepe treba opredeljevati od primera do primera, temeljiti pa morajo na dobrem poznavanju pogojev na območju, vrst, ki so tam prisotne, ter glavnih pritiskov in groženj, ki bi lahko na tem območju vplivale nanje. Potrebni ohranitveni ukrepi morajo temeljiti na ohranitvenih ciljih, ki veljajo za vsako območje posebej in v katerih je določen prispevek območja k doseganju krovnega cilja direktive o habitatih, ki je ohranjanje naravnih habitatnih tipov in vrst v ugodnem ohranitvenem stanju oziroma njihova obnova. Republika Slovenija je za namen načrtovanja upravljanja ter izvajanja tretjega odstavka 6. člena direktive o habitatih

določila cone vrst in habitatnih tipov. Po mnenju Evropske Komisije ima pristop Republike Slovenije k določanju con in količinskih ciljev za ukrepe kmetijsko-okoljsko podnebnih operacij (v nadalnjem besedilu: KOPOP), ki izhaja izključno iz prostovoljnih kmetijsko-okoljskih ukrepov, veliko pomanjkljivosti in ne zagotavlja pravilnega izvajanja prvega odstavka 6. člena direktive o habitatih. Nadalje Evropska komisija zato meni, da ohranitveni ukrepi na 85 navedenih POO, kot so opredeljeni v Programu upravljanja območij Natura 2000 (PUN v nadaljevanju), ne izpolnjujejo zahtevev iz prvega odstavka 6. člena direktive o habitatih, saj niso učinkoviti in ne ustrezajo ekološkim zahtevam habitatov in vrst, ki so prisotne na teh območjih, ter se trenutno ne uvajajo in izvajajo iz naslednjih razlogov:

- a. ni znanstvene podlage za določene cone, v katerih naj bi se izvajali ukrepi, in za ciljne vrednosti za ukrepe glede stanja ohranjenosti habitatov in vrst, groženj in pritiskov, ki so jim izpostavljeni, ter njihovih ohranitvenih ciljev na konkretnih območjih, saj so bile cone določene z modeliranjem, ciljne vrednosti pa zgolj z matematičnim pravilom brez ugotavljanja točnih lokacij in pogojev za njihovo izvajanje;
- b. kmetijsko-okoljski ukrepi so prostovoljni in doseženo je bilo le malo napredka pri uvajanju in izvajaju ukrepov KOPOP s podpisovanjem pogodb in doseganjem količinskih ciljnih vrednosti;
- c. ukrepi niso bili učinkovito prilagojeni slabšanju stanja habitatov in vrst ter nedoseganju določenih ciljnih vrednosti.

Evropska komisija zgoraj navedeno sodno prakso razлага na način, da določitev ohranitvenih ukrepov na podlagi modeliranja pomeni, da Republika Slovenija ni določila posebnih ukrepov, ki ustrezajo ekološkim zahtevam habitatov in vrst. Zato ohranitvenih ukrepov ni mogoče šteti za dovolj specifične.

Nadalje Evropska komisija Republiki Sloveniji očita neizvajanje potrebnih ohranitvenih ukrepov. Meni, da je bil dve leti pred iztekom PUN 2015–2020 na splošno dosežen zelo omejen napredek v smeri ciljnih vrednosti za KOPOP, čeprav je bilo na nekaterih območjih, kot je PVO Cerkniško jezero ali na delih območij, kot sta naravni rezervat Iški morost in PVO/POO Ljubljansko barje, opaziti uspešno izvajanje. Prav tako Evropska komisija priznava dodatne dejavnosti, ki so bile uvedene za boljše uvajanje KOPOP, kot so komunikacijske in promocijske dejavnosti, boljši dostop do svetovalnih služb ali ustanovitev posebne delovne skupine, toda te dejavnosti so doslej le malo vplivale na motiviranost kmetov za prijavo za te ukrepe. Evropska komisija tudi meni, da samo zanašanje na prostovoljne KOPOP ne zadostuje in ne more učinkovito zagotoviti obnavljanja ali ohranitve habitatov in populacij vrst. Evropska komisija meni, da ohranitveni ukrepi niso učinkoviti in da niso bili uvedeni za ustrezne vrste in habitate na območjih Natura 2000 iz tega uradnega opomina. Isti ukrepi zato niso bili izvedeni, ker v PUN niso predvidena druga sredstva za izvedbo teh konkretnih ohranitvenih ukrepov na drugačen način kot z KOPOP. Evropska komisija tudi meni, da ta sistem ne zagotavlja, da bodo ukrepi KOPOP izvedeni točno na tistih mestih, ki so pomembna za obnovo ali ohranitev habitatnih tipov ali vrst v ugodnem stanju ohranjenosti. Lahko se npr. zgodi, da se ukrep izvede na eni sami parcelei, vse parcele okrog nje pa se zgodaj kosijo ali orjejo.

Odgovor Republike Slovenije

Republika Slovenija želi najprej izpostaviti, da glede očitka nevzpostavitev ukrepov razлага Evropske komisije, zakaj Republika Slovenija po njenem mnenju ni vzpostavila potrebnih ohranitvenih ukrepov in s tem krši pravni red EU, močno presega s strani Evropske komisije citirane ugotovitve Sodišča EU v sodni praksi C-441/2017 in C-508/2004. Kot Evropska komisija izpostavlja v uradnem opominu je Sodišče poudarilo, da prvi odst. 6. člena, če se bere v zvezi s prvim odst. prvega člena in osmo uvodno izjavo Direktive »ne zahteva le sprejetja potrebnih ohranitvenih ukrepov za vzdrževanje ugodnega stanja ohranjenosti zaščitenih habitatov in vrst na zadevnem območju, temveč tudi in predvsem njihovo dejansko izvajanje«. S tem se razлага sodišča zaključi. Evropska komisija pa v tem uradnem opominu izhaja iz stališča, da če Slovenija ne izvaja ukrepov na način, kot jih Evropska komisija s tem uradnim opominom sploh

prvič želi določiti Republiki Sloveniji, potem Republika Slovenija ukrepov ne izvaja. Iz utemeljitev te kršitve je tudi razvidno, da Evropska komisija ni pravilno razumela dejstev in na njihovi podlagi izpeljave ohranitvenih ukrepov, ki jih je Republika Slovenija izvedla za vzpostavitev ustreznih zakonskih, upravnih ali pogodbenih ukrepov, ki ustrezajo ekološkim zahtevam nekaterih travniških habitatnih tipov in vrst. V nadaljevanju zato pojasnjujemo vse izvedene korake in način vzpostavitev ustreznih ukrepov. Nadalje se odzivamo tudi na očitka Evropske komisije glede morebitnih napačnih vzpostavitev ukrepov (prostorskega razporeda in ciljnih površin) zaradi modeliranja.

Republika Slovenija je potrebne ohranitvene ukrepe, ki ustrezajo ekološkim zahtevam naravnih habitatnih tipov iz Priloge I in vrst iz Priloge II direktive o habitatih na vsakem posamičnem območju Natura 2000 pripravljala in sprejemala v drugi polovici leta 2014 in prvi četrtini leta 2015. Na podlagi do takrat znane sodne prakse in ob upoštevanju *Obvestila Evropske komisije o določitvi varstvenih ukrepov območij Natura 2000* iz septembra 2013 (*Commission note on establishing conservation measures for Natura 2000 sites*) in *Obvestila Evropske komisije o določitvi varstvenih ciljev območij Natura 2000* iz novembra 2012 (*Commission note on Setting conservation objectives for Natura 2000 sites*) je Republika Slovenija v Programu upravljanja območij Natura 2000 (2015 do 2020) določila cilje in ukrepe, povezano z njimi pa cone (javno dostopne na spletni strani ZRSVN – http://www.zrsvn.si/sl/informacija.asp?id_meta_type=62&id_informacija=612) na katere je izvajanje posamičnih ukrepov usmerjeno. Kasneje sprejeta sodna praksa v pripravi PUN ni mogla biti upoštevana. Kjer so ukrepi v PUN ukrepi med drugim ciljni Natura KOPOP, je v Programu razvoja podeželja (2014-2020) vzpostavila te ciljne Natura KOPOPe in določila njihove pogoje, ki ustrezajo ekološkim zahtevam relevantnih vrst in habitatnih tipov (datume prvih košenj, omejitve glede gnojenja, ipd.) ter določila območja upravičenosti vpisa za vsak posamezni ciljni Natura KOPOP (javno dostopna na spletni strani Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano – rkg.gov.si/GERK/WebViewer/ - zavihek »Kontrolni sloji«). Glede očitka Evropske komisije, da zanje ni znanstvene podlage (Evropska komisija v uradnem opominu meni, da bi morala Republika Slovenija podrobno in-situ kartirati vse tipe travniških habitatov na območjih Natura 2000 in pritiske v smislu kmetijskih dejavnosti in praks), je treba izpostaviti, da je Evropska komisija sama v *Obvestilu Evropske komisije o določitvi varstvenih ukrepov območij Natura 2000* zapisala, da je potrebna razumna informacijska podlaga. Evropska komisija v obvestilu nato pojasni, da je obvezni del te razumne informacijske podlage stanje vrst in habitatnih tipov, priporočljivo pa je še poznati lokacije habitatov vrst in habitatnih tipov. In-situ (terensko) kartiranje vseh travniških habitatov in vrst na območjih Natura 2000 (vključno s PVO) ni zahtevana nikjer v tem dokumentu. Nadalje je navedeno, da morajo biti ukrepi jasni za izvajalce, realistični, kvantificirani in obvladljivi. V nadaljevanju pojasnjujemo, kako so bila ta priporočila izvedena v Republiki Sloveniji pri določanju ukrepov za obdobje 2015-2020, na primerih vrst in habitatnih tipov, za katere je v nadaljevanju kršitve očitano slabšanje stanja. Pojasnila so osredotočena na prostorski del ukrepov, same zahteve ukrepov (npr. datumi košenj) niso predmet očitkov.

Pred določitvijo kvantificiranih ukrepov so bile izvedene analize stanja vrst in habitatnih tipov, podatkov pojavljanja vrst / HT, stanja habitatata, možnosti izvajanja različnih vrst ukrepov, ipd. Kjer je bilo iz podatkov možno določiti tudi številčne referenčne vrednosti ugodnega stanja vrst in habitatnih tipov, so bile le-te določene. Na podlagi ugotovitev je Zavod RS za varstvo narave (v nadalnjem besedilu: ZRSVN) po potrebi popravil tudi cone vrst in HT. Nato je bil izведен presek s sloji zajema rabe zemljišč. Travniški habitatni tipi in vrste, za katere Evropska komisija meni, da zanje Republika Slovenija ni uvedla ustreznih ukrepov, se pojavljajo samo na travnikih oz. je njihov ključni habitat samo travnik, zato zajem rabe zemljišč, ki ima ločene sloje travniške rabe od drugih (npr. njivske, gozdne, trajnih nasadov) predstavlja ustrezen sloj habitata. V procesu, ki ga Evropska komisija imenuje modeliranje, so iz cone izločene površine, ki niso primeren habitat vrste oz. površina habitatnega tipa (npr. njive, vodne površine, ceste). V Prilogi

1 k temu dokumentu je na primeru habitatnega tipa (HT v nadaljevanju) 6410 to kartografsko prikazano in pojasnjeno.

Pojasniti je treba, da modeliranje v kontekstu očitkov Evropske komisije iz te kršitve in v virih, na katere se sklicuje (članek v reviji Varstvo narave), pomeni delovne operacije izrisa con v GIS računalniških programih. Modeliranje cone se nanaša na zaporedje tehničnih GIS operacij, ki so potrebne za grafični izdelek. Modeliranje ne pomeni izdelave modela verjetnosti pojavljanja posamezne vrste ali habitatnega tipa na podlagi različnih nizov podatkov o abiotskih in biotskih dejavnikih okolja. Očitki Evropske komisije zato ne temelijo na pravih dejstvih. Evropska komisija Republiki Sloveniji očita, da, ker so bile cone oblikovane predvsem z modeli in ne na podlagi zanesljivih podatkov, zato v cono morda niso bili vključeni pomembni deli površine habitata. Republika Slovenija izpostavlja, da so pravila za oblikovanje cone vrste/HT določena tako, da v polni meri upoštevajo načelo previdnosti. Tudi v primeru pomanjkanja popolnih podatkov o pojavljanju vrste/HT je zagotovljeno, da je celotno območje pojavljanja vrste/HT vključeno v cono vrste/HT. Oblikovanje con poteka s procesom izločanja površin, ki ne ustreza ekološkim zahtevam vrst oz. habitatnih tipov. Zato nevključitev pomembnih delov habitata zaradi v Republiki Sloveniji utečenega načina coniranja (Evropska komisija ga imenuje modeliranje) v navedenih primerih kmetijskih vrst ni možna in je očitek Evropske Komisije neupravičen. V določenih primerih velja prav nasprotno; ker je na podlagi večletnega kartiranja habitatnih tipov ali popisa travniške vrste in stanja habitata (iz zajema rabe zemljišč) razvidno, da zadnje kartirano stanje habitatnega tipa ali habitata ni zadostno za zagotavljanje ugodnega referenčnega stanja, je poleg cone vrste/habitatnega tipa oblikovana še cona širitve, za katero velja, da ne izpoljuje ekoloških zahtev vrste, vendar ima potencial, da ga z ustreznim rabo spremenimo v habitat vrste. V Prilogi 1 sta prikazana primer HT 6410 in barjanskega okarčka na Ljubljanskem barju, kjer je razvidno, da je na kartiranih območjih leta 2014 površine tega HT in metulja manj, kot je je bilo pred vstopom Republike Slovenije v EU in je zato cona večja, drugače ugodne referenčne vrednosti ni mogoče doseči.

Nadalje Evropska komisija Republiki Sloveniji očita, da, ker so bile cone oblikovane predvsem z modeli in ne na podlagi zanesljivih podatkov, bi bila površina habitata v coni lahko napačno ocenjena.

Poudariti želimo, da varstveni cilji v PUN niso nastali s postopkom modeliranja temveč s postopkom sistematičnega preverjanja trenutno razpoložljivega najboljšega ekspertnega znanja. ZRSVN je za pripravo varstvenih ciljev in preveritev pojavljanja vrst in habitatnih tipov v okviru omenjenega LIFE projekta izvedel več kot 70 celodnevnih delavnic z vsemi ključnimi strokovnjaki, ki se raziskovalno ali v okviru NVO ukvarjajo s preučevanjem biologije, ekologije oziroma razširjenosti vrst in habitatnih tipov omrežja Natura 2000. Namen delavnic je bil dopolniti znanje, ki se je nabralo tekom izvajanja monitoringov z ekspertnim poznavanjem terena, razširjenosti vrst (vključno s takrat najnovejšimi in še neobjavljenimi podatki) in vpliva rabe naravnih virov na ohranitveno stanje vrst in HT. Zbrano biološko znanje je bilo dodatno okrepljeno z znanjem upravljalcev naravnih virov na več kot 20 celodnevnih delavnicah. Na teh delavnicah so sodelovali eksperti biologi in upravljavci naravnih virov v iskanju najboljših možnih varstvenih ukrepov. PUN določa za večino vrst in HT vezanih na kmetijska zemljišča dve vrsti ciljnih vrednosti. Prva ciljna vrednost je ciljna vrednost, ki ustreza ugodnemu referenčnemu stanju te vrste ali HT, določena je v Prilogi 6.1 PUN, v stolpcih Podrobnejši varstveni cilj in Vrednost podrobnejšega varstvenega cilja. Druga ciljna vrednost pa je ciljna vrednost vključenosti površin v ciljne Natura KOPPOP ukrepe, ta je določena v Prilogi 6.3 PUN. Prva ciljna vrednost se razlikuje glede na stanje vrste ali HT. Če je bilo stanje vrste leta 2014 slabo, je cilj določen kot »se obnovi« ali »se obnovi na več kot« ali »izboljša se«. Če stanje ni bilo slabo, je cilj določen kot »ohrani se«. Zato očitek Evropske komisije, da Republika Slovenija pri določanju ciljnih vrednosti ni upoštevala stanja ohranjenosti vrst in HT ne drži. Prva ciljna vrednost nato v kvantificiranem delu vključuje referenčno površino primernega habitata. Druga

ciljna vrednost velja za izvajanje ukrepov kmetijske politike, slednji pa se lahko izvajajo samo na površinah, ki so vključene v to izvajanje. V Republiki Sloveniji so to površine, ki so vnesene v uradni register GERM, površine v kmetijski rabi. Teh površin je praviloma manj, kot je površin primerrega habitatata v coni. Primerjalne vrednosti so prikazane v spodnji tabeli, na nekaj primerih pa so pojasnjene še v Prilogi 1. Ciljne vrednosti pa so nato določene ob upoštevanju *Obvestila Evropske komisije o določitvi varstvenih ukrepov območij Natura 2000*, ki pravi da »morajo biti ukrepi jasni za izvajalce, realistični, kvantificirani in obvladljivi«. Vključitev vseh kmetijskih površin v uporabi v ciljne Natura 2000 ukrepe znotraj velikih območij, ki presegajo nekaj sto hektarjev, je nerealistična in neobvladljiva tudi za obdobje sedmih let. Zato je bil v teh primerih cilj postavljen na 30% kmetijskih površin v uporabi znotraj območja upravičenosti vpisa. Na Ljubljanskem barju zaradi številnih travniških Natura 2000 vrst in HT, katerih razširjenost (in cone) se prekrivajo, imajo pa nasprotuoče si zahteve glede ukrepov (npr. MET in VTR), obstaja tudi situacija, kjer je možen vpis v oba ukrepa in je praviloma potem ciljna vrednost na 60% vseh kmetijskih površin v uporabi. Taki, nasprotuoči ukrepi so bili vzpostavljeni na istem podobmočju, ker je stroka menila, da je za zagotavljanje ugodnega stanja pomembna mozaičnost košnje. Izpostaviti je treba, da na območju Ljubljanskega barja obstaja tudi ciljna KOPOP zelo kasne košnje, ki zadosti zahtevam obeh ukrepov (MET in VTR ali MET in HAB) – to je operacija STE. Območje vpisa te operacije pa je relativno majhno, ker se je izkazalo, da velik del površin ob takšni kasni košnji 5 let zapored na območju Ljubljanskega barja prerastejo invazivne rastline, zaradi katerih habitat vrste prav tako izgine (tudi površine upravljane s strani naravovarstvene organizacije namensko predvsem za doseganje ugodnega stanja, ne predvsem za kmetijsko pridelavo). Na majhnih območjih Natura 2000 (npr. Duplica in Črna dolina pri Grosupljem) so ciljne površine KOPOP na podlagi ekspertnega poznavanja terena, razširjenosti vrst in vpliva rabe naravnih virov na stanje ohranjenosti vrst in HT določene individualno.

Tabela 1

Vrsta/HT in območje	Velikost cone HT/vrste	Površina RABA 1300 + 1321 (2014) (ha)	Površina travniških GERKov (1300 + 1321) (2014) (ha)	ciljni KOPOP ukrep (PUN)	Ciljna vrednost PUN (ha)
6410, Ljubljansko barje	401	361	310	HAB	Ni določena samo za cono te vrste, praviloma 50% od 310 = 155
barjanski okarček, Lj. barje	307	230	189	STE	64
barjanski okarček, Črna dolina	2,3	1,4	0,3	HAB ¹	1 ha na celotnem območju
barjanski okarček, Duplica	8,1	7,6	3,8	STE	6 (cilj vključuje pridobitev dodatnih površin v GERK in v ta KOPOP)

¹ Območje Natura 2000 Črna dolina pri Grosupljem je določeno še za travniške vrste travniški postavnež (metulj), loesova grezovka (orhideja) in habitatni tip 6410 travniki s prevladujočo modro stožko. Zato je ciljni KOPOP tudi HAB.

PUN določa poleg KOPOP na območjih, določenih za travniške vrste in HT, tudi druge ukrepe pogodbenega varstva, obnovitve, ustreznega vzdrževanja hidromelioracijskih jarkov, ipd. Zanje določa tudi vire financiranja, po enakem načelu kot za KOPOP. Ti ukrepi se tudi izvajajo, opisani so v nadaljevanju odgovora.

Dodatno Republika Slovenija pojasnjuje, da se odziva tudi na spremembe tekom izvajanja Programa razvoja podeželja in PUN. Tako je bilo v letu 2015 mogoče na celiem območju Goričkega vpisati HAB in MET, med drugim zaradi prepleteneosti pojavitve vrst/HT z nasprotujočimi ekološkimi zahtevami (metulji – habitatni tipi). Po prvem letu izvajanja ukrepov HAB in MET se je izkazalo, da kmetje vpisujejo skoraj izključno ukrep MET in to tudi na površinah, kjer je bilo pričakovati vpis ukrepa HAB. Na podlagi analize so bili sloji in KOPOP dopolnjeni v letu 2016, območje za vpis MET se je zmanjšalo, območja za vpis HAB so postala strukturirana z različnim datumom prve košnje, ki se je v delih Goričkega iz 30.6. premaknil na 10.6. ali 1.6.

Republika Slovenija je torej ukrepe za travniške vrste in HT vzpostavila:

- na podlagi razumne informacijske podlage, ki je upoštevala stanje vrst in habitatnih tipov ter razlikovala cilje in ukrepe za vrste v neugodnem stanju in tiste v ugodnem stanju, in postopkom sistematičnega preverjanja trenutno razpoložljivega najboljšega ekspertnega znanja;
- z uvedbo con s koraki, ki temeljijo na metodologiji, ki onemogoča izločanje pomembnih delov površine habitata;
- z določitvijo ciljnih vrednosti KOPOP, ki naj bi vodili v realistične in obvladljive ukrepe;
- z vzpostavljivjo drugih ukrepov (npr. pogodbenega varstva in odkupa), ki dopoljujejo KOPOP in so opisani v nadaljevanju odgovora in v Prilogah 3 in 4.

Zato se Republika Slovenija ne more strinjati s trditvijo Evropske komisije, da ni vzpostavila potrebnih ohranitvenih ukrepov na 85 POO v skladu s prvim odstavkom 6. člena direktive o habitatih. Predlaga, da Evropska komisija ponovno prouči, ali hipotetični primeri, da morda v cono niso bili vključeni pomembni deli površine habitata, utemeljujejo očitek, da Republika Slovenija ni vzpostavila potrebnih ohranitvenih ukrepov na 85 POO in 20 POV v skladu s prvim odstavkom 6. člena direktive o habitatih. Prav tako Republika Slovenija predlaga, da Evropska komisija ponovno prouči ali bi koraki, kot jih v zaključku točke 3.1.3 določa Republiki Sloveniji, res vodili v boljše stanje ohranjenosti travniških vrst in HT.

Republika Slovenija pa bo tudi ob pripravi prihodnjega Programa upravljanja območij Natura 2000 in Strateškega načrta za kmetijstvo in podeželje izvedla postopek sistematičnega preverjanja razpoložljivih podatkov in trenutno razpoložljivega najboljšega ekspertnega znanja ter se trudila izboljšati obseg informacijske podlage. V zvezi s tem želi Republika Slovenija izpostaviti tudi pravilno in celovito izvajanje 8. člena direktive o habitatih, vključno z njunim četrtim in petim odstavkom.

Nadalje Evropska komisija Republiki Sloveniji očita neizvajanje potrebnih ohranitvenih ukrepov. Republika Slovenija KOPOP pospešeno izvaja in to kaže določene rezultate. Republika Slovenija je Evropski Komisiji v odgovorih na EU Pilot št. 9285/18 z dopisoma z dne 13. 8. 2018 in 23. 1. 2019 podrobno opisala ukrepe, ki jih je izvedla v obdobju 2015-2018. Dodatno je Republika Slovenija v letu 2019 aktualizirala zloženke za 4 naravovarstvene operacije KOPOP (HAB, MET, VTR, STE). Vpis v operacijo HAB se je v letu 2019 povečal iz 4.664 ha na 5.244, v operacijo MET iz 622 ha na 637 ha in operacijo VTR iz 1.330 ha na 1.388 ha. Povečan vpis v operacijo HAB smo zabeležili na 33 območjih in v operaciji MET in VTR na 6 območjih. V prilogi 5 pa so podatki o stanju vpisa v ciljne naravovarstvene operacije KOPOP za leto 2019.

Na območjih, kjer varstveni cilji PUN niso doseženi so novi vstopi v zadevne naravovarstvene operacije ukrepa M10 mogoči tudi v letu 2020. Prav tako je v letu 2020 zaključene petletne obveznosti (2015–2019) teh operacij mogoče podaljšati. V letu 2020 je obseg površin še trajajočih petletnih obveznosti naravovarstvenih operacij (novi vstopi v letih 2016, 2017, 2018 in 2019) mogoče povečati, kar velja tudi v primeru podaljšanja zaključenih petletnih obveznosti za te operacije.

Tranzicijske uredbe EU, ki bo urejala izvajanje obveznosti ukrepa M10 pri prehodu iz obstoječega v novo programsko obdobje, še ni. Ne glede na to pa na podlagi dosedanjih izkušenj pri prehodu iz programskega obdobja 2007–2013 v obdobje 2014–2020 predvidevamo, da bodo na podlagi omenjene uredbe novi vstopi v naravovarstvene operacije ukrepa M10, kot tudi izvajanje še trajajočih petletnih obveznosti in podaljšanje že zaključenih petletnih obveznosti ukrepa M10 mogoči tudi v letu 2021, še zlasti zato, ker se bodo tovrstne operacije kot intervencije v okviru kmetijsko-okoljsko-podnebnih obveznosti izvajale tudi v novem programskem obdobju.

V odgovoru na vprašanje št. 6 EU Pilota št. 9285/18 je Republika Slovenija navedla tudi vrsto drugih ukrepov (poleg KOPOP), ki jih izvaja za zagotavljanje ugodnega stanja vrst in HT, ki so predmet tega uradnega opomina.

Ponovno izpostavljamo, da Republika Slovenija izvaja tudi pogodbeno varstvo, odkupe zemljišč in obnovitev habitatov in HT v okviru projektov. Ta pogodbena varstva in odkupi se izvajajo na način, da na delu cone vrste ali HT prihaja do večjih zaključenih celot površin s primerno rabo (npr. travniško s primerno košnjo), se preprečuje fragmentacija oz. odpravlja njihove posledice. V Prilogi 3 je prostorsko prikazan primer izvajanja teh ukrepov za zaokrožitev površin za barjanskega okarčka na Ljubljanskem barju.

Izvajanje ukrepov pa bo Republika Slovenija še okreplila. Za ta namen je minister za okolje in prostor ustanoval delovno skupino, ki jo sestavljajo pristojne institucije in je pripravila ukrepe za travniške vrste in habitatne tipe ter bo spremila dokončanje teh ukrepov. Republika Slovenija bo tako izvedla naslednje dodatne aktivnosti:

- v programu dela Javne službe kmetijskega svetovanja za leto 2020 bo ena od nalog spodbujanje k večjemu vpisu v ciljne Natura KOPOP operacije (HAB, MET, VTR in STE). Usmerjeno bo na ciljna pod-območja znotraj Natura 2000 območij, ki so predmet tega opomina. Pristojni organi so že pričeli s koordinacijo načrtovanja tega dela.
- z namenom zmanjšanja administrativnih bremen za kmetije, ki bi se vključile s trajnim travnjem v ciljne Natura KOPOP, bo izvedena spremembra predpisa za zmanjšanje vodenja dodatnih evidenc za površine, ki niso predmet vpisa; spremembra bo predvidoma stopila v veljavo v letu 2020.
- preko javnih naročil bo izведен razpis izvedbe demonstracijskih projektov, katerih naloga bo izvedba demonstracijskih delavnic za dodatno vključevanje v KOPOP kmetov, ki še niso vključeni v ciljne Natura KOPOP; izvedba je predvidena v letu 2020.
- znotraj upravičenih namenov programa podnebnega sklada bo za ustrezne ukrepe za podporo izboljšanja stanja travniških vrst in habitatnih tipov v letu 2020 namenjen del sredstev podnebnega sklada.

3. Kršitev prvega in drugega odstavka 4. člena direktive o pticah zaradi nesprejetja posebnih ohranitvenih ukrepov v zvezi s habitatami travniških ptic na posebnih varstvenih območjih, da bi se zagotovilo njihovo preživetje in razmnoževanje na njihovem območju razširjenosti

Stališče Evropske komisije

Evropska komisija izpostavlja določbo prvega odstavka 4. člena direktive o pticah, da so vrste iz Priloge I [in redno pojavljajoče se selitvene vrste, ki niso navedene v Prilogi I²] predmet posebnih ukrepov za ohranitev njihovih habitatov, da se zagotovi preživetje in razmnoževanje teh vrst na njihovem območju razširjenosti. Po mnenju Evropske komisije se s prvim in drugim odstavkom 4. člena direktive o pticah uvaja ureditev upravljanja PVO, podobna ureditvi, uvedeni s prvim odstavkom 6. člena direktive o habitatih za POO. Evropska komisija nato navede ciljno KOPOP za ptice (VTR), ki jo je uvedla Republika Slovenija in ponovi enake očitke glede ciljnih vrednosti v PUN kot v prejšnjem poglavju. Nadalje Evropska komisija meni, da samo zanašanje na prostovoljne ukrepe KOPOP ne zadostuje in ne more učinkovito zagotoviti obnavljanja ali ohranitve habitatov ali populacij vrst. Evropska komisija naposled meni, da je mogoče kršitev prvega in drugega odstavka 4. člena direktive o pticah ugotoviti na vseh PVO v Republiki Sloveniji, pri katerih je izvajanje odvisno od opredelitve con in od ukrepov KOPOP.

Evropska komisija nato ponovi očitke v zvezi s conami in ciljnimi vrednostmi ter očita Republike Sloveniji kršitev prvega in drugega odstavka 4. člena direktive o pticah zaradi nesprejetja posebnih ohranitvenih ukrepov v zvezi s habitatami travniških ptic na posebnih varstvenih območjih, da bi se zagotovilo njihovo preživetje in razmnoževanje na njihovem območju razširjenosti.

Odgovor Republike Slovenije

Travniške ptice, za katere je Republika Slovenija določila območja Natura 2000, so predmet posebnih ukrepov za ohranitev njihovih habitatov, da se zagotovi preživetje in razmnoževanje teh vrst na njihovem območju razširjenosti. Republika Slovenija je zanje določila posebne ukrepe v Programu upravljanja območij Natura 2000 (2015 do 2020), določila tudi cilje, povezano z njimi pa cone, na katere je izvajanje posamičnih ukrepov usmerjeno. Na podlagi ugotovitev je ZRSVN po potrebi popravil tudi cone vrst. Kjer so ukrepi v PUN ukrepi med drugim ciljni Natura KOPOP, je v Programu razvoja podeželja (2014-2020) vzpostavila te ciljne Natura KOPOP in določila njihove pogoje, ki ustrezajo ekološkim zahtevam relevantnih vrst in habitatnih tipov (datume prvih košenj, omejitve glede gnojenja, ipd.) ter določila območja upravičenosti vpisa za vsak posamezni ciljni Natura KOPOP. Podrobnejši postopek je opisan v prejšnjem poglavju. V povezavi z določitvijo con, območij upravičenosti vpisa v ciljne KOPOP in ciljni vrednostmi v PUN, je bil enak postopek, kot je opisan v prejšnji točki za habitatne tipe in vrste iz direktive o habitatih, izведен tudi za ptice. Pred določitvijo kvantificiranih ukrepov so bile izvedene analize stanja vrst, podatkov njihovega pojavljanja vrst, stanja habitata, možnosti izvajanja različnih vrst ukrepov, ipd. Kjer je bilo iz podatkov možno določiti tudi številčne referenčne vrednosti ugodnega stanja vrst, so bile le-te določene. V Prilogi 4 k temu dokumentu so na primerih kosca in velikega skovika ti kartografsko prikazani in pojasnjeni.

Tabela 2

Vrsta/HT in območje	Velikost cone HT/vrste	Površina RABA 1300 + 1321 (2014) (ha)	Površina travniških GERKov (1300 + 1321) (2014) (ha)	ciljni KOPOP ukrep (PUN)	Ciljna vrednost PUN (ha)
kosec, Ljubljansko barje	6.315	5.767	4.433	VTR	824

² drugi odstavek 4. člena direktive o pticah

veliki škurh, Ljubljansko barje	3.080	1.733	1.402	HAB ali VTR	Ni določena samo za cono te vrste, praviloma 30% od 1.402 = 420
repaljščica, Ljubljansko barje	6.635	4.600	3.881	HAB ali VTR	824

Republika Slovenija je torej ukrepe za travniške vrste ptic vzpostavila:

- na podlagi razumne informacijske podlage, ki je upoštevala stanje vrst in habitatnih tipov ter razlikovala cilje in ukrepe za vrste v neugodnem stanju in tiste v ugodnem stanju, in postopkom sistematičnega preverjanja trenutno razpoložljivega najboljšega ekspertnega znanja;
- z uvedbo con s koraki, ki temeljijo na metodologiji, ki onemogoča izločanje pomembnih delov površine habitata;
- z določitvijo ciljnih vrednosti KOPOP, ki naj bi vodili v realistične in obvladljive ukrepe;
- z vzpostavitvijo drugih ukrepov (npr. pogodbenega varstva in odkupa), ki dopolnjujejo KOPOP in so opisani v nadaljevanju odgovora in v Prilogah 3 in 4.

Zato se Republika Slovenija ne more strinjati s trditvijo Evropske komisije, da ni vzpostavila potrebnih ohranitvenih ukrepov na 20 POV v skladu s prvim in drugim odstavkom 4. člena direktive o pticah. Predlaga, da Evropska komisija ponovno prouči, ali hipotetični primeri, da morda v cono niso bili vključeni pomembni deli površine habitata, utemeljujejo očitek, da Republika Slovenija ni vzpostavila potrebnih ohranitvenih ukrepov na 20 POV v skladu s prvim in drugim odstavkom 4. člena direktive o pticah. Prav tako Republika Slovenija predlaga, da Evropska komisija ponovno prouči ali bi koraki, kot jih v zaključku točke 3.2 določa Republiki Sloveniji, res vodili v boljše stanje ohranjenosti travniških vrst ptic.

Republika Slovenija pa bo tudi ob pripravi prihodnjega Programa upravljanja območij Natura 2000 in Strateškega načrta za kmetijstvo in podeželje izvedla postopek sistematičnega preverjanja razpoložljivih podatkov in trenutno razpoložljivega najboljšega ekspertnega znanja ter se trudila izboljšati obseg informacijske podlage.

Nadalje Evropska komisija Republiki Sloveniji očita neizvajanje potrebnih ohranitvenih ukrepov. Republika Slovenija ukrepe, ki jih je navedla v prejšnjem poglavju, izvaja tudi za vrste ptic, ki so predmet tega poglavja. Prav tako bo Republika Slovenija aktivnosti, ki jih za okrepljeno izvajanje ukrepov navaja v prejšnjem poglavju, izvajala tudi za vrste ptic, ki so predmet tega poglavja.

4. Kršitev drugega odstavka 6. člena direktive o habitatih zaradi nesprejetja ustreznih ukrepov za preprečitev slabšanja stanja naravnih habitatnih tipov, habitatov vrst in vznemirjanja vrst, prisotnih na območjih Natura 2000 Ljubljansko barje, Goričko, Planinsko polje, Breginjski stol, Črna dolina pri Grosuplju in Duplica

Stališče Evropske komisije

Evropska komisija meni, da Republika Slovenija ni izpolnila svojih obveznosti iz drugega odstavka 6. člena direktive o habitatih, ker ni sprejela ustreznih ukrepov za preprečitev slabšanja stanja naravnega habitatnega tipa 6410 na POO Ljubljansko barje, habitatnih tipov 6210, 6410 in 6510 na POO Goričko, habitatnih tipov 6410, 6430 in 6510 na POO Notranjski trikotnik ter habitatnih tipov 6210, 6430, 6520 in 6170 na POO Breginjski stol; za preprečitev slabšanja stanja habitatov kosca (*Crex crex*), repaljščice (*Saxicola rubetra*) in velikega škurha (*Numenius arquata*) ter njihovega vznemirjenja na PVO Ljubljansko barje, za preprečitev slabšanja stanja habitatov velikega skovika (*Otus scops*) in hribskega škrjanca (*Lullula*

arborea) ter njihovega vznemirjanja na PVO Goričko ter za preprečitev slabšanja stanja habitatov kosca (*Crex crex*) in njegovega vznemirjanja na PVO Planinsko polje in PVO Breginjski stol; za preprečitev slabšanja stanja habitatov barjanskega okarčka (*Coenonympha oedippus*) in njihovega vznemirjanja na POO Ljubljansko barje, Črna dolina pri Grosuplju in Duplica.

Odgovor Republike Slovenije

Republika Slovenija uvodoma poudarja, da je vrsto ukrepov za preprečitev slabšanja stanja vzpostavila že v letu 2007 za obdobje 2007-13 s Programom upravljanja območij Natura 2000 (2007-2013)³ in jih nato prenovila za obdobje 2015-2020 s Programom upravljanja območij Natura 2000 (2015-2020)⁴. Republika Slovenija je Evropski komisiji v odgovorih na EU Pilot št. 9285/18 z dopisoma z dne 13. 8. 2018 in 23. 1. 2019 podrobno opisala ukrepe, ki jih je izvedla v obdobju 2015-2018.

Evropska komisija Republiki Sloveniji očita, da ukrepi in predpisi v zvezi s Skupno kmetijsko politiko niso dovolj podrobni, da bi ustrezali posebnim zahtevam drugega odstavka 6. člena direktive o habitatih. Republika Slovenija pojasnjuje, da se kmetijska praksa ohranjanja okoljsko občutljivega trajnega travinja (OOTT) izvaja v skladu z določbami Uredbe (EU) št. 1307/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o pravilih za neposredna plačila kmetom na podlagi shem podpore v okviru skupne kmetijske politike ter razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 637/2008 in Uredbe Sveta (ES) št. 73/2009 in Deležirane uredbe Komisije (EU) št. 639/2014 z dne 11. marca 2014 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 1307/2013 Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi pravil za neposredna plačila kmetom v podpornih shemah v okviru skupne kmetijske politike ter o spremembji Priloge X k navedeni uredbi. Zato Republika Slovenija s to prakso pokriva le tiste, ki uveljavljajo neposredna plačila ter ni predpisala prepovedi intenziviranja in/ali večkratnih in zgodnjih košenj, prav tako Republika Slovenija ni mogla odstopiti od izvajanja derogacije za površine pod ekološkim kmetovanjem. Nadalje se je tudi nadzor izvajal v skladu z Uredbo (EU) št. 1306/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o financiranju, upravljanju in spremeljanju skupne kmetijske politike in razveljavitvi uredb Sveta (EGS) št. 352/78, (ES) št. 165/94, (ES) št. 2799/98, (EC) No 814/2000, (ES) št. 1290/2005 in (ES) št. 485/2008.

Republika Slovenija na območjih Ljubljansko barje, Goričko, Planinsko polje in Črna dolina pri Grosuplju od leta 2017 ali 2018 izvaja ciljne naravovarstvene projekte, ki so vzpostavljeni v PUN in dopolnjujejo izvajanje KOPPOP. Poleg tega na območju Krajinskega parka Goričko uprava tega zavarovanega območja zagotavlja ustrezno ravnanje s travniki in visokodebelnimi sadovnjaki tudi na dodatnih okvirno 80 ha v lasti RS in upravljanju parka. V Prilogi 4 so po območjih ukrepi kartografsko prikazani in pojasnjeni (naravovarstveni ukrepi in KOPPOP).

V Prilogi 5 so prikazani rezultati vpisov v KOPPOP in navedene ključne projektne aktivnosti, ki pomenijo izvajanje ukrepov za vrste in HT, ki so predmet te kršitve.

Izvajanje ukrepov pa bo Republika Slovenija še okreplila. Za ta namen je minister za okolje in prostor ustanovil delovno skupino, ki jo sestavljajo pristojne institucije in je pripravila ukrepe za travniške vrste in habitatne tipe in bo spremilala dokončanje teh ukrepov. Republika Slovenija bo tako izvedla naslednje dodatne aktivnosti:

- v programu dela Javne službe kmetijskega svetovanja za leto 2020 bo ena od nalog spodbujanje k večjemu vpisu v ciljne Natura KOPPOP operacije (HAB, MET, VTR in

³ Sklep Vlade Republike Slovenije št. 35600-3/2007/7 z dne 11. oktobra 2007

⁴ 5Sklep Vlade Republike Slovenije št. 00719-6/2015/13 z dne 9. aprila 2015, spremenjen s Sklepotom Vlade Republike Slovenije št. 0719-12/2015/4 z dne 28. maja 2015 in Sklepotom Vlade Republike Slovenije št. 35600-1/2016/3 z dne 24. marca 2016

STE), prednostno na navedenih 7. območjih in znotraj njih podobmočjih, ki so ključna za zagotavljanje ugodnega stanja v tej kršitvi navedenih vrst in HT, pristojni organi so že pričeli s koordinacijo načrtovanja tega dela.

- z namenom zmanjšanja administrativnih bremen za kmetije, ki bi se vključile s trajnim travnjem v ciljne Natura KOPPOP, bo izvedena sprememba predpisa za zmanjšanje vodenja dodatnih evidenc za površine, ki niso predmet vpisa; sprememba bo predvidoma stopila v veljavo v letu 2020.
- preko javnih naročil bo izведен razpis izvedbe demonstracijskih projektov, katerih naloge bo izvedba demonstracijskih delavnic za dodatno vključevanje v KOPPOP kmetov, ki še niso vključeni v ciljne Natura KOPPOP; izvedba je predvidena v letu 2020.
- znotraj upravičenih namenov programa podnebnega sklada bo za ustrezne ukrepe za podporo izboljšanja stanja travniških vrst in habitatnih tipov v letu 2020 namenjen del sredstev podnebnega sklada.
- preučili bomo možnost vzpostavitve Natura 2000 plačila po letu 2020 na podobmočju Ljubljanskega barja – v coni za barjanskega okarčka in podobmočju Planinskega polja, ob upoštevanju nadaljnje spremembe zakonodajnega okvirja za SKP po 2020 in v skladu z nacionalno zakonodajo, ki je podlaga za določitev režima znotraj podobmočja.
- Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov RS (SKZG) bo ob upoštevanju prioritetnih nalog iz Razvojne strategije Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov RS iz leta 2019 in Sklepa Vlade št. 02402-2/2011/8 z dne 14. 4. 2011 še naprej odkupoval vsa razpoložljiva kmetijska zemljišča nad 5.000 m² na Ljubljanskem barju.
- SKZG bo še naprej zemljišča v upravljanju SKZG v najem dajal samo pod pogoji, ki so ustrezni za barjanskega okarčka, HT 6410, kosca, velikega škurha, repaljščico in druge relevantne travniške vrste in habitatne tipe in ki jih določa ZRSVN v sodelovanju s KP Ljubljansko barje.
- Za zmanjšanje negativnega vpliva invazivnih tujerodnih vrst je načrtovana izvedba projekta za testiranje prilagoditve KOPPOP operacije VTR na območju za kosca. Če bo projekt v okviru izvajanja ukrepa PRP M16 Sodelovanje potrjen, pričakujemo, da bo prilagojen ukrep bolj sprejemljiv za kmete s pričakovanjem večjega vpisa v ta ukrep. Dodatno se bo za zmanjšanje vpliva ITV rastlin v okviru projekta Poljuba na pilotnem območju proučilo možnosti ukrepa za njihovo veliko površinsko zatiranje.
- Na območju Natura 2000 Duplica bo v okviru soglašanja lastnikov predlagana širitev kohezijskega projekta Mala barja in v primeru izvedljivosti velike spremembe tega projekta bodo ukrepi za izboljšanje stanja barjanskega okarčka in travniških HT tudi izvedeni.
- Na območju Natura 2000 Ljubljansko barje bo v okviru kohezijskega projekta Poljuba preverjena možnost odkupa dodatnih parcel za barjanskega okarčka v okviru razpoložljivih sredstev in v primeru izvedljivosti velike spremembe tega projekta bodo ukrepi tudi izvedeni.

5. Kršitev 12. člena direktive o habitatih, ker Republika Slovenija ni sprejela potrebnih ukrepov za vzpostavitev sistema strogega varstva, ki bi prepovedal poškodovanje ali uničenje razmnoževalič metulja barjanski okarček

Stališče Evropske komisije

Evropska komisija meni, da Republika Slovenija v zvezi s kmetijskimi praksami in drugimi povezanimi dejavnostmi ni vzpostavila učinkovitega sistema strogega varstva, ki bi prepovedoval poškodovanje ali uničenje razmnoževalič barjanskega okarčka (*Coenonympha oedippus*) znotraj in zunaj posebnih ohranitvenih območij. Po mnenju Evropske komisije so glavni vzroki za upad populacije tega metulja na območjih Natura 2000 Ljubljansko barje, Črna dolina pri Grosuplju in Duplica povezani z nekaterimi kmetijskimi praksami, predvsem z režimom košnje, gnojenjem in oranjem travišč ali opustitvijo njihovega vzdrževanja. Očitno je,

da so te prakse neposredno povzročile poslabšanje stanja ali celo uničenje njihovih razmnoževališč, na primer z oranjem ali sežiganjem. Te prakse imajo največji negativni vpliv na populacije v celotni državi. Zato po mnenju Evropske komisije Republika Slovenija ni izpolnila svojih obveznosti iz 12. člena direktive o habitatih, ker ni sprejela potrebnih ukrepov za vzpostavitev sistema strogega varstva, ki bi prepovedal poškodovanje ali uničenje razmnoževališč metulja barjanski okarček na območjih Natura 2000 Ljubljansko barje, Črna dolina pri Grosuplju, Duplica in Stržene luže.

Odgovor Republike Slovenije

V zvezi s tem očitkom želi Republika Slovenija najprej pojasniti, da se znotraj območij Natura 2000 nahaja praktično celoten delež slovenske vlagoljubnega ekotipa barjanskega okarčka (nanj se kršitev nanaša). Zato je sistem strogega varstva zanj del sistema ohranjanja območij Natura 2000. Evropska komisija v svojih Navodilih za strogo varstvo živalskih vrst v interesu Skupnosti⁵ namreč izpostavlja, da je treba določila 12. člena direktive o habitatih izvajati v kontekstu zagotavljanja ugodnega stanja ohranjenosti vrste, kar ni enako ohranjanju vsakega osebka. Evropska komisija v omenjenih navodilih to podkrepi s primerom vrste žuželke (hrošča), ki je po našem mnenju relevanten tudi za primer barjanskega okarčka⁶. V nadaljevanju zato pojasnjujemo očitano kršitev v luči določil, ki veljajo na območjih Natura 2000.

Na območjih Natura 2000 so navedene kmetijske prakse omejene v okviru, ki velja za območja Natura 2000. Oranje je od leta 2015 na območju Ljubljanskega barja prepovedano za vse kmete, ki so predmet režimov okoljsko občutljivega trajnega travinja v skladu z navedeno Uredbo EU 1307/2013. Tudi podatki o preoranih površinah pred in po tem obdobju kažejo, da se je preoravanje bistveno zmanjšalo. Na ostalih treh območjih praktično nijiv ni. Pred letom 2015 se je preoravanje travnikov preprečevalo z aktivnim vključevanjem v vse kmetijsko okoljske ukrepe za travnje, ker so se z vstopom v te ukrepe kmetje zavezali, da 5-7 let teh površin ne bodo preorali. Analize so pokazale, da se je trend preoravanja trajnega travinja med leti 2015 in 2019 občutno zmanjšal, kar je posledica uvedbe OOTT in dokaz da mehanizem OOTT deluje in je obrodil sadove. Sežiganje travne ruše je prepovedano na območju cele države. Za zagotavljanje ustreznega režima košnje pa Republika Slovenija izvaja na območjih Natura 2000 ukrepe za ohranjanje razmnoževališč barjanskega okarčka, ki so navedeni v prejšnjih poglavjih.

Republika Slovenija zato meni, da ta očitek Evropske komisije ni utemeljen.

6. Kršitev 3. člena direktive o pticah zaradi nesprejetja potrebnih ukrepov za ohranjanje, vzdrževanje ali ponovno vzpostavitev zadostne raznovrstnosti in območja habitatov za travniške ptice v Republiki Sloveniji

Stališče Evropske komisije

Direktiva o pticah v 3. členu določa, da države članice sprejmejo potrebne ukrepe za ohranitev, vzdrževanje ali ponovno vzpostavitev zadostne raznovrstnosti in površine habitatov za vse vrste ptic, zajete v tej direktivi. Obveznosti držav članic na podlagi 3. člena direktive o

⁵ Navodila za strogo varstvo živalskih vrst v interesu Skupnosti v skladu z Direktivo 92/43/EGS „o habitatih“ (2007)

⁶ During its larval development, it is virtually impossible to detect the presence of the insect in a tree. It is therefore more or less unavoidable that breeding sites and resting places of the beetle will be destroyed during forest exploitation. The management of this species, as laid down in the management plan, therefore targets the long-term preservation of a network of islands with trees likely to be used by the beetle in order to guarantee the conservation status of the species.

pticah torej obstajajo, še preden je opaženo zmanjšanje števila ptic ali še preden se pojavi nevarnost, da bi zaščitena vrsta izumrla.

V zvezi s krštvijo 3. člena direktive o pticah Evropska komisija meni, da Republika Slovenija ni izpolnila svojih obveznosti iz prvega in drugega odstavka. 3. člena direktive o pticah, saj ni sprejela potrebnih ukrepov za ohranitev, vzdrževanje ali ponovno vzpostavitev zadostne raznovrstnosti in površine habitatov za 15 vrst travniških ptic (*Vanellus vanellus*, *Galerida cristata*, *Anthus trivialis*, *Lanius collurio*, *Emberiza citrinella*, *Perdix perdix*, *Coturnix coturnix*, *Sylvia nisoria*, *Alauda arvensis*, *Saxicola rubetra*, *Saxicola torquatus*, *Acrocephalus palustris*, *Sylvia communis*, *Carduelis cannabina*, *Locustella fluviatilis*), tako da bi jih upravljala v skladu z ekološkimi zahtevami izven posebnih varstvenih območij, saj so ukrepi KOPOP, posebej prilagojeni za ta namen, na voljo samo na posebnih varstvenih območjih, drugih učinkovitih ukrepov pa ni.

Odgovor Republike Slovenije

Republika Slovenija izpostavlja navzkrije očitkov Evropske komisije, v 2. in 3. poglavju Evropska komisija Republiki Sloveniji očita, da znotraj Nature omogoča vpis ukrepov (KOPOP) na preširoko zastavljenih območjih, v tem očitku pa ji očita, da ne omogoča vpisa istih ali podobnih ukrepov (KOPOP) še zunaj teh območij.

Republika Slovenija bo proučila možnosti uvedbe ustreznega ukrepa za trajno travinje izven območij Natura 2000 in ga ob upoštevanju analize stanja, SWOT analize in ocene potreb ter relevantne zakonodaje na EU ravni vključila v Strateški načrt za Skupno kmetijsko politiko v RS, ki se bo pričel izvajati z letom 2022, upoštevajoč zakonodajni predlog Evropske komisije o prehodnih določba za podporo iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja in Evropskega kmetijskega jamstvenega sklada za leto 2021.

Spoštovani, upamo, da smo z navedenimi informacijami zadovoljivo odgovorili na vaš dopis št. SG-Greff(2019)D/011300 z dne 26. 7. 2019. O napredku aktivnosti, ki jih bomo izvedli, vam bomo poročali do 30. 6. 2020. Če bi želeli prejeti dodatne informacije in pojasnila prej, smo vam jih pripravljeni posredovati takoj, ko bo to mogoče.

Za Vlado Republike Slovenije,

Stojan Tramte
generalni sekretar

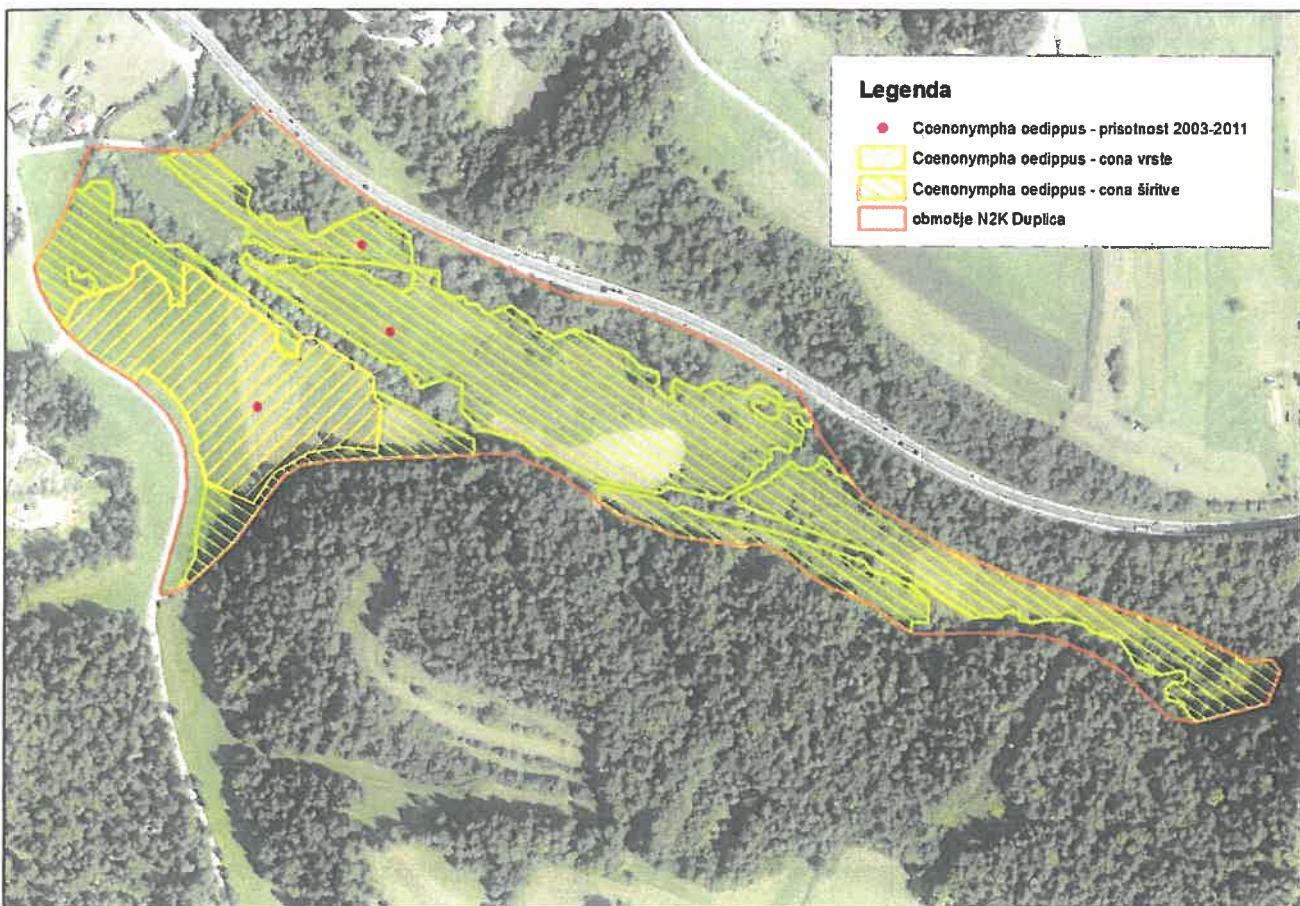
Priloge:

- Priloga 1
- Priloga 2
- Priloga 3
- Priloga 4
- Priloga 5

Priloga 1

Barjanski okarček, Duplica

Podatki o pojavljanju in območje cone

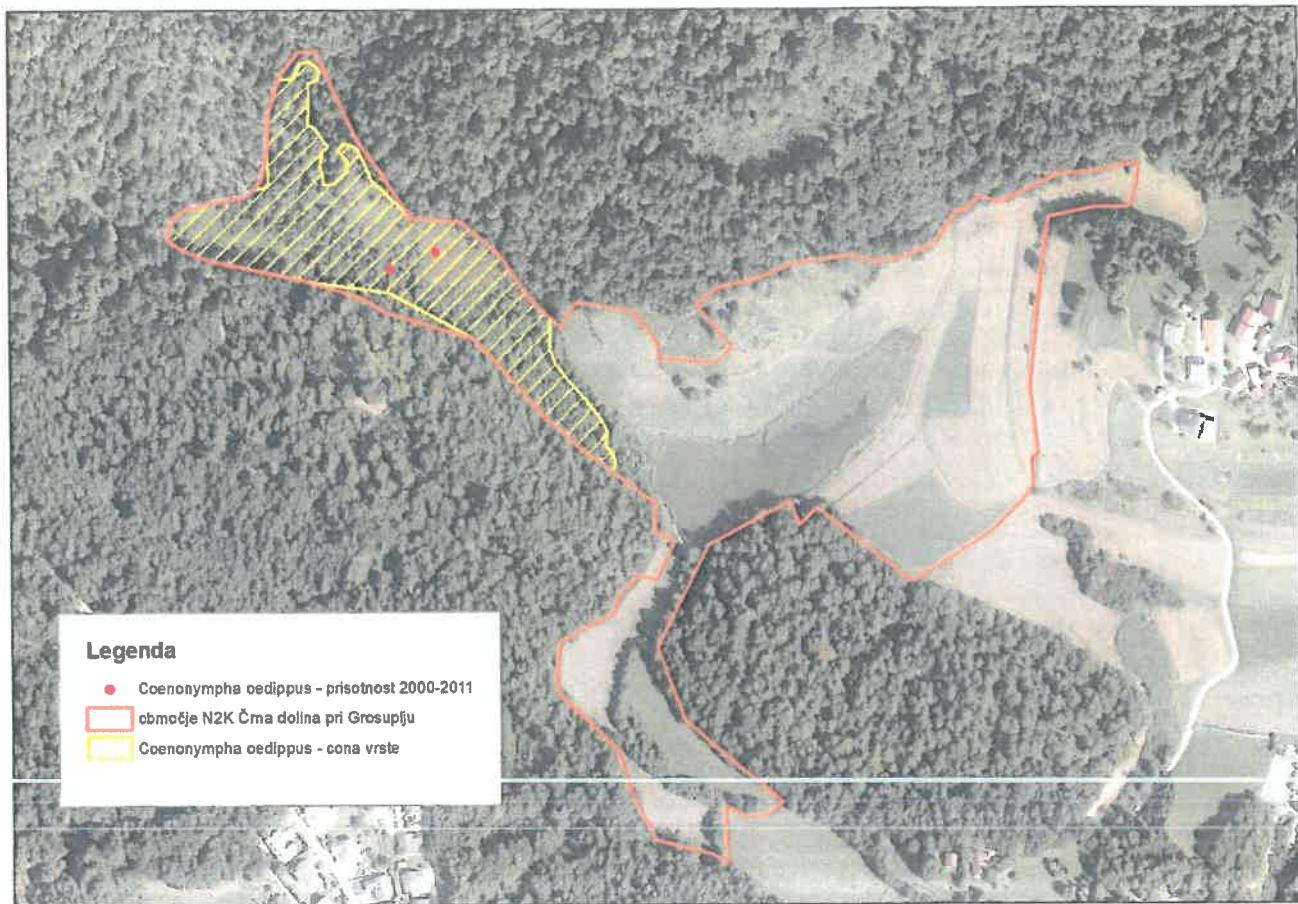

Celotna cona vrste (in celotno območje Natura 2000) je bila v Programu razvoja podeželja 2014-2020 določena kot območje upravičenosti vpisa ukrepa STE. Program upravljanja območij Natura 2000 pa določa za obdobje 2015-20 ciljne vrednosti za vpis v KOPOP. Ukrepe KOPOP lahko izvajajo upravičenci samo na ustrezni travniški rabi. Zato je v postopku, ki vodi do določitve ciljne vrednosti, najprej določen obseg te rabe. Nadalje je ukrepe KOPOP možno vpisati samo na kmetijskih površinah v uporabi (v Sloveniji so to GERM). Zato je v postopku, ki vodi do določitve ciljne vrednosti, nadalje določen obseg GERM v ustrezni rabi. Ciljna vrednost v PUN je bila nato določena ob upoštevanju *Obvestila Evropske komisije o določitvi varstvenih ukrepov območij Natura 2000*, ki pravi da »morajo biti ukrepi jasni za izvajalce, realistični, kvantificirani in obvladljivi«. V tem primeru gre za majhno območje Natura 2000, zato je bil cilj postavljen tako, da vključuje pridobitev dodatnih površin v GERM (z revitalizacijo) in v ta KOPOP (STE) do leta 2020. Referenčna vrednost velikosti populacije pa je 1.000 osebkov.

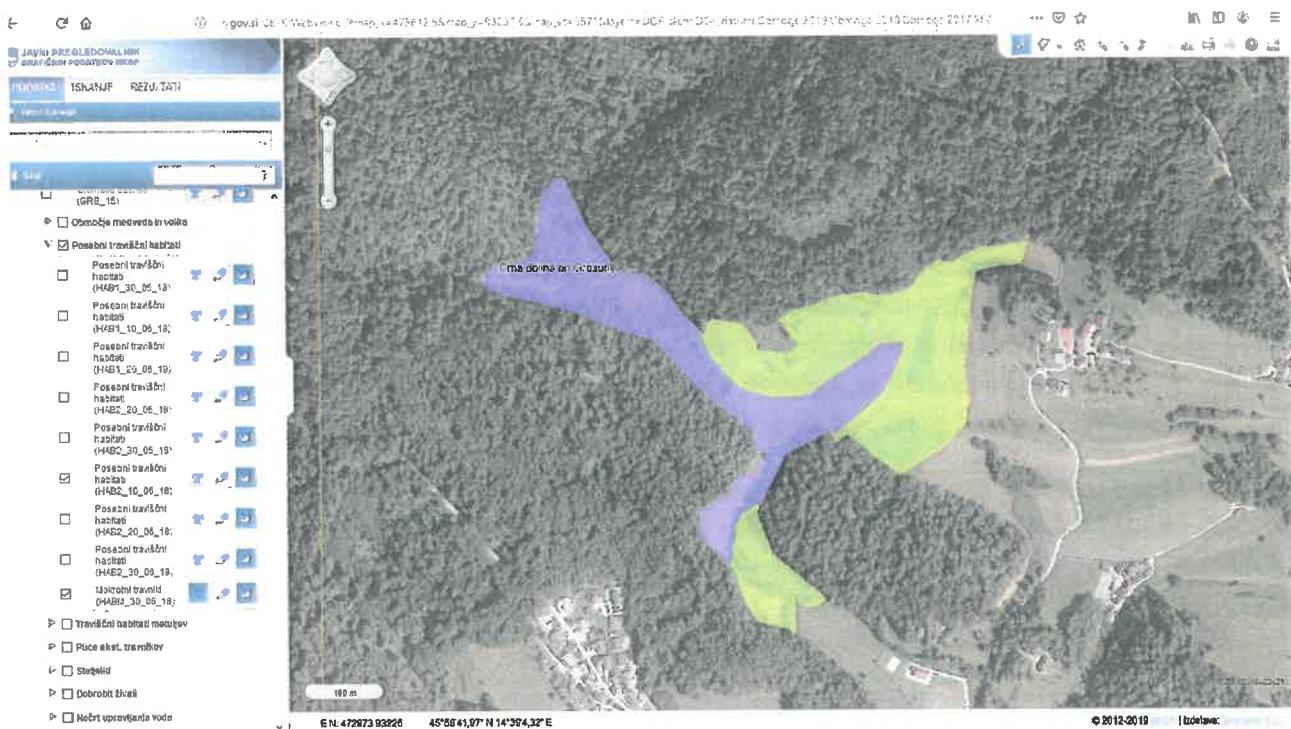
Velikost cone vrste/HT (ha)	Površina RABA 1300 + 1321 (2014) (ha)	Površina travniških GERMov (1300 + 1321) (2014) (ha)	Ciljna KOPOP (PUN)	Ciljna vrednost PUN (ha)
8,1	7,6	3,8	STE	6

Barjanski okarček, Črna dolina pri Grosupljem

Podatki o pojavljanju in območje cone

Območja za vpis ciljnih Natura KOPPOP (zeleno je HAB2, datum košnje 10.6, vijolično je HABM)

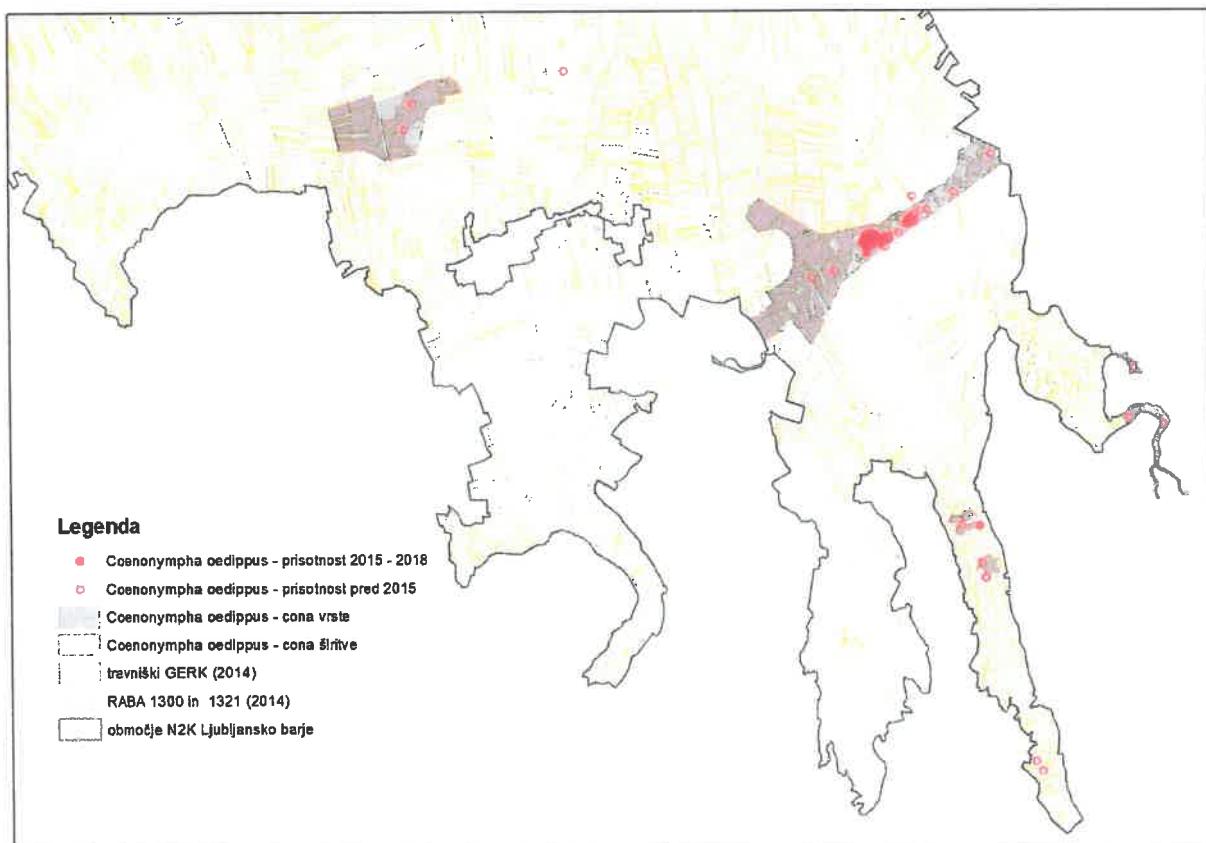
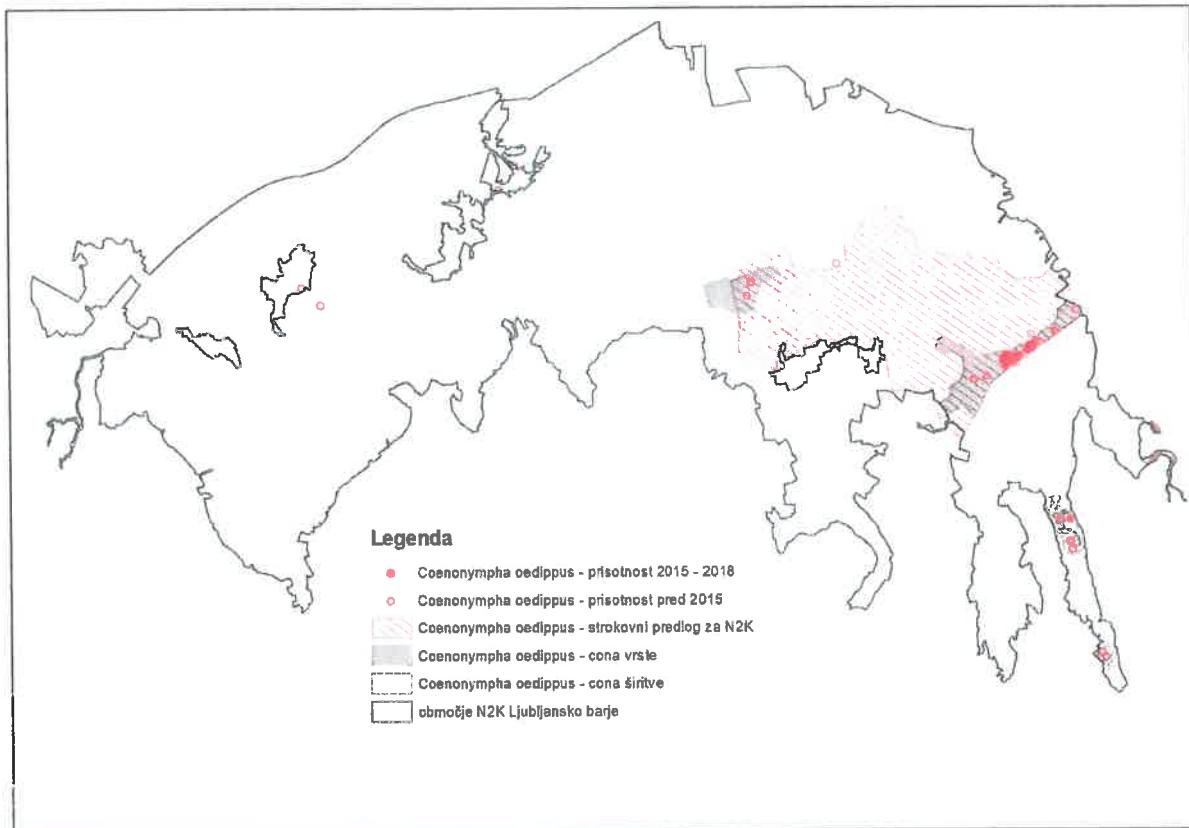
Območje Natura 2000 Črna doline pri Grosupljem je določeno še za travniške vrste travniški postavnež (metulj), loesova grezovka (orhideja) in habitatni tip 6410 travniki s prevladujočo modro stožko. Območje cone barjanskega okarčka je pred vpisom KOPOP ukrepov potrebno revitalizirati, po revitalizaciji pa na njem izvajati ukrep STE. Za ostale vrste in kot preprečevanje še močnejšega zaraščanja je za ciljni KOPOP v PUN, prilogi 6.3 in v PRP določen HAB (HAB2 in HABM). Cilj je celotna površina GERK (zaokroženo 1 ha). Referenčna vrednost velikosti populacije barjanskega okarčka pa je 300 osebkov.

Za obnovo habitata in vzpostavitev populacije tega metulja PUN določa ukrep izvedbe projekta. Ta projekt se tudi izvaja.

Velikost cone vrste/HT (ha)	Površina RABA 1300 + 1321 (2014) (ha)	Površina travniških GERKov (1300 + 1321) (2014) (ha)	Ciljna KOPOP (PUN)	Ciljna vrednost PUN (ha)
2,3	1,4	0,3	HAB	1 ha na celotnem območju

Barjanski okarček, Ljubljansko barje

Podatki o pojavljanju in območje cone

Cona te vrste, kot je bila določena leta 2014, obsega mnogo manjšo površino od območja, ki ga je vrsta poseljevala pred vstopom v EU. Obsega površine, kjer je ta vrsta bila leta 2014 še prisotna in kjer je zanje še ustrezen habitat ali potencialni habitat. Velikost cone te vrste obsega 306 ha in to je tudi referenčna vrednost obsega habitata, ki je kot podrobni varstveni cilj določena v PUN. Referenčna vrednost velikosti populacije na conah pri Igri in Škofljici pa je 1.100 osebkov.

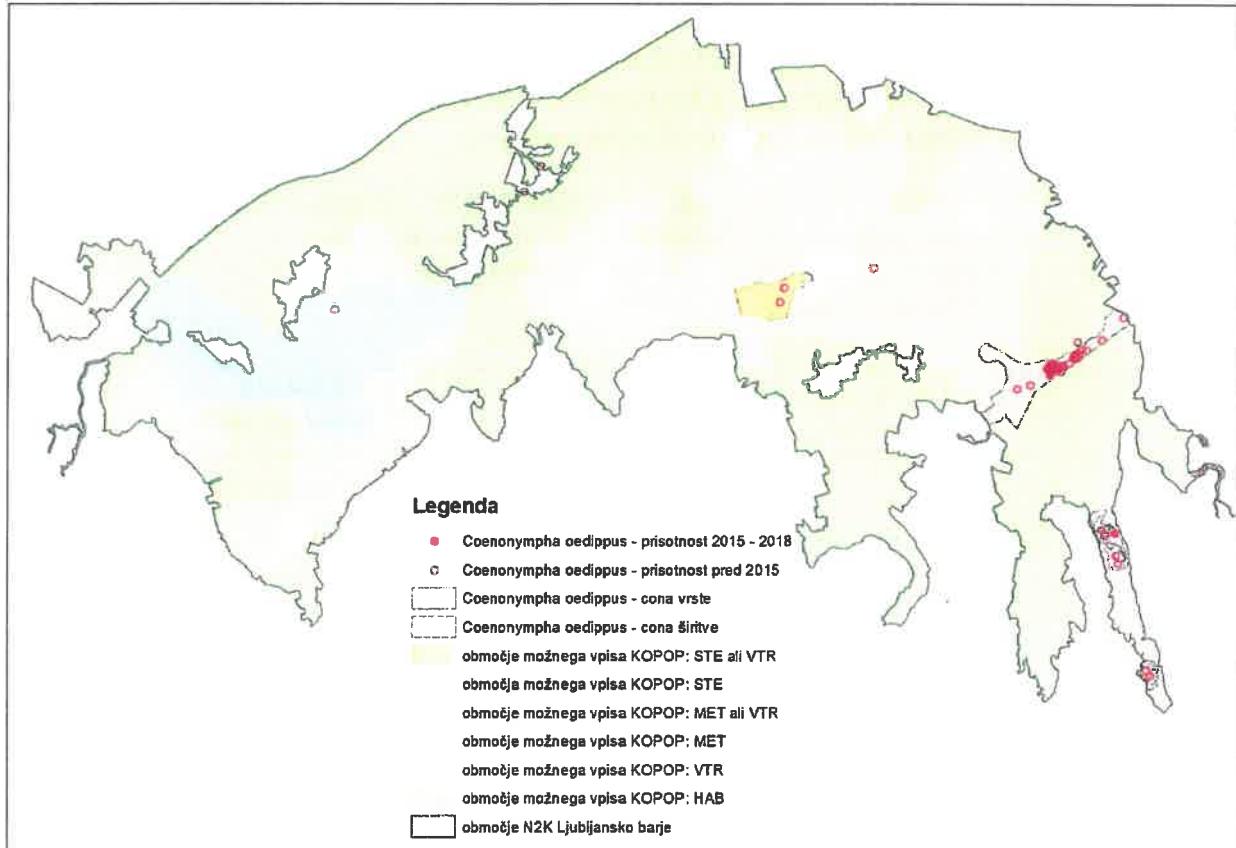
Cona vrste in območja za vpis ciljnih Natura KOPOP

Celotna cona vrste je bila v Programu razvoja podeželja 2014-2020 določena kot območje upravičenost vpisa ukrepa STE. Program upravljanja območij Natura 2000 pa določa za obdobje 2015-20 ciljne vrednosti za vpis v KOPOP.

Ukrepe KOPOP lahko izvajajo upravičenci samo na ustreznih travniških rabi (njive ali zaraščene površine, ki se jih eventuelno renaturira v trajne travnike, lahko vpšejo šele po 5 letih). Zato je v postopku, ki vodi do določitve ciljne vrednosti, najprej določen obseg te rabe. Nadalje je ukrepe KOPOP možno vpisati samo na kmetijskih površinah v uporabi (v Sloveniji so to GERK). Zato je v postopku, ki vodi do določitve ciljne vrednosti, nadalje določen obseg GERK v ustreznih rabi. Ciljna vrednost v PUN je bila nato določena ob upoštevanju *Obvestila Evropske komisije o določitvi varstvenih ukrepov območij Natura 2000*, ki pravi da »morajo biti ukrepi jasni za izvajalce, realistični, kvantificirani in obvladljivi«. Vključitev vseh GERK (100%) v ciljne Natura 2000 ukrepe znotraj velikih območij, ki presegajo nekaj sto hektarjev, je bila na podlagi javnih razprav in mnenj deležnikov nerealistična in neobvladljiva. Zato je bil v teh primerih cilj postavljen na okvirno 30% GERK.

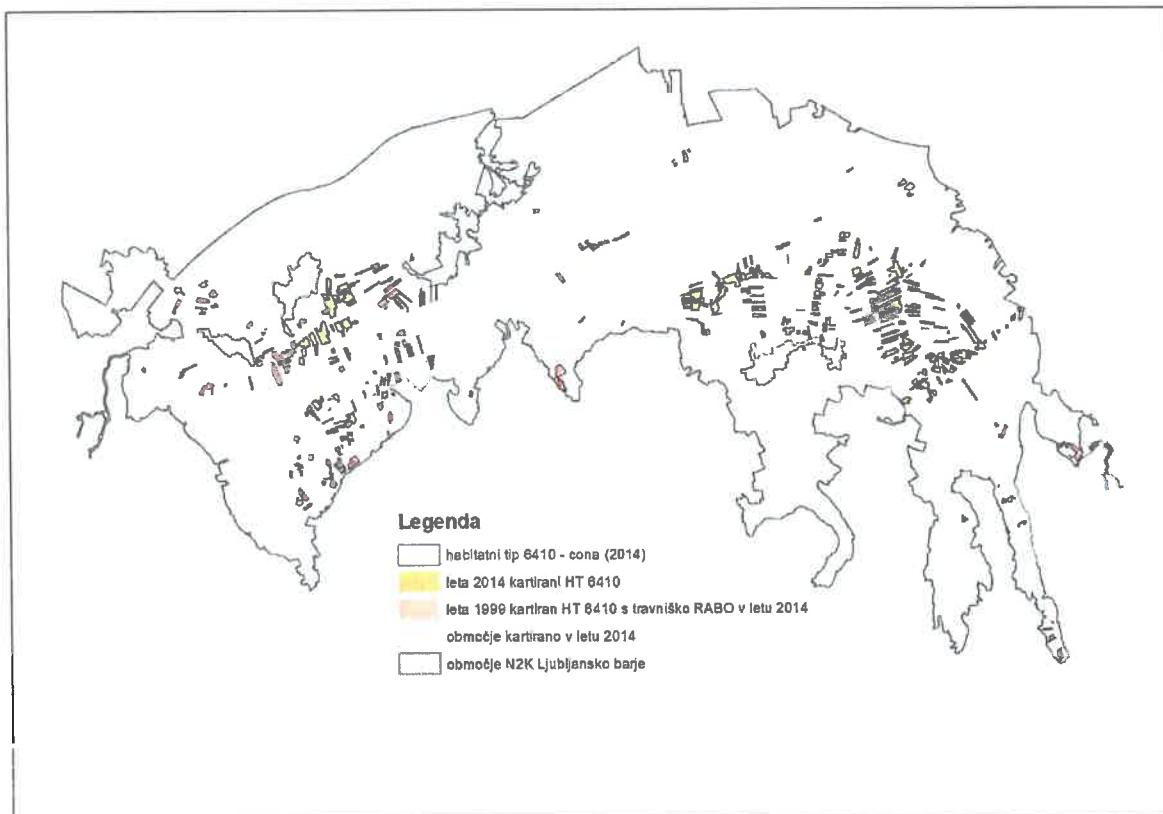
Velikost cone vrste/HT (ha)	Površina RABA 1300 + 1321 (2014) (ha)	Površina travniških GERKov (1300 + 1321) (2014) (ha)	Ciljna KOPOP (PUN 6.1)	Ciljna vrednost PUN
307	230	189	STE	64 (STE)

Nadalje so za celotno območje prikazana še vsa območja upravičenosti vpisa, cone te vrste in podatki o pojavljanju.

Habitatni tip „Travniki s prevladujočo stožko (*Molinia spp.*) na karbonatnih, šotnih ali glinenomuljastih tleh“ (*Molinion caeruleae*) (oznaka 6410), Ljubljansko barje

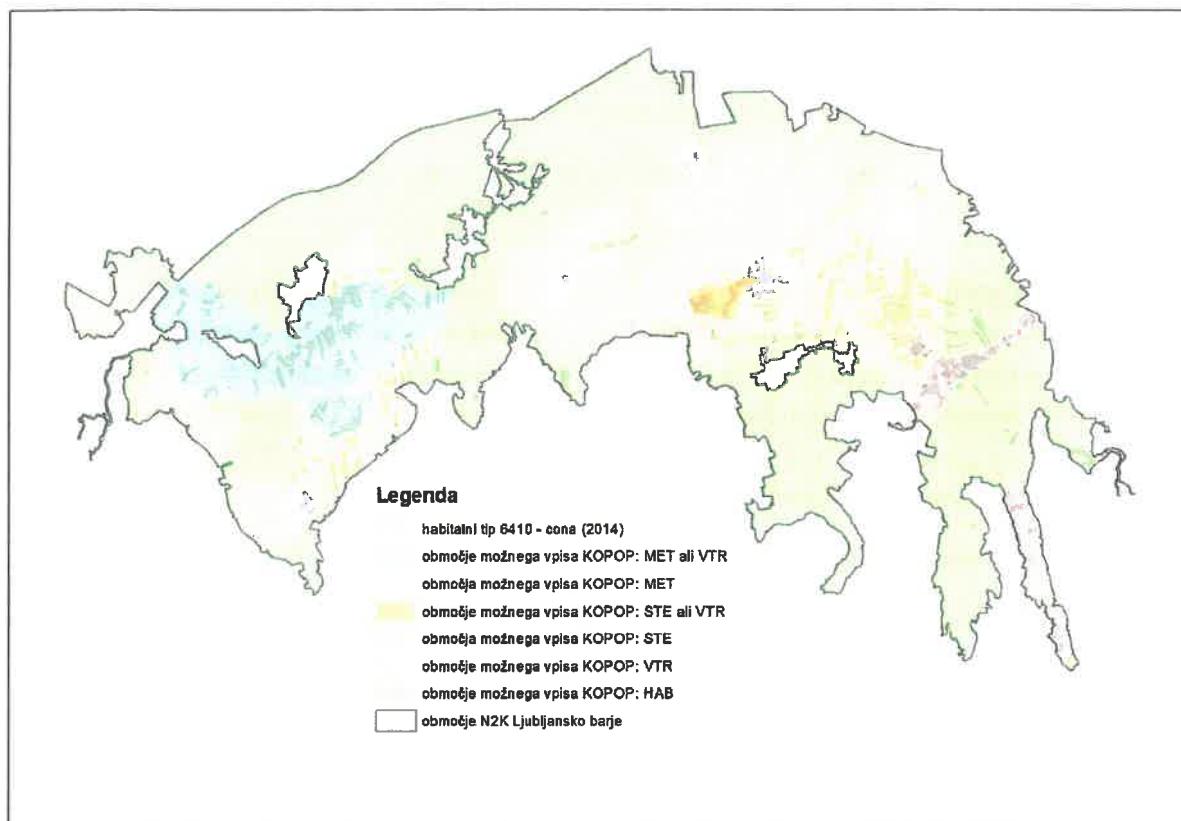
Podatki o pojavljanju tega habitatnega tipa in območje cone

Cona tega HT kot je bila določena leta 2014, obsega vse površine, ki so bile določene kot ta HT v kartiraju leta 2014 in vse površine, ki so bile kartirane kot ta HT v letu 1999 in so bile leta 2014 še vedno v travniški rabi. Velikost cone HT obsega 400 ha in to je tudi referenčna vrednost, ki je kot podrobni varstveni cilj določena v PUN. Program upravljanja območij Natura 2000 določa za obdobje 2015-20 ciljne vrednosti:

Velikost cone tega HT	Površina RABA 1300 + 1321 (2014) (ha)	Površina travniških GERKov (1300 + 1321) (2014) (ha)	ciljni KOPOP ukrep (PUN 6.1)	ciljni KOPOP ukrep glede na območje vpisa	Ciljna vrednost PUN
401	361	310	HAB	HAB ali VTR ali STE	Ni določena samo za cono te vrste, praviloma 50% od 310 = 155

Cona vrste in območja za vpis ciljnih Natura KOPOP

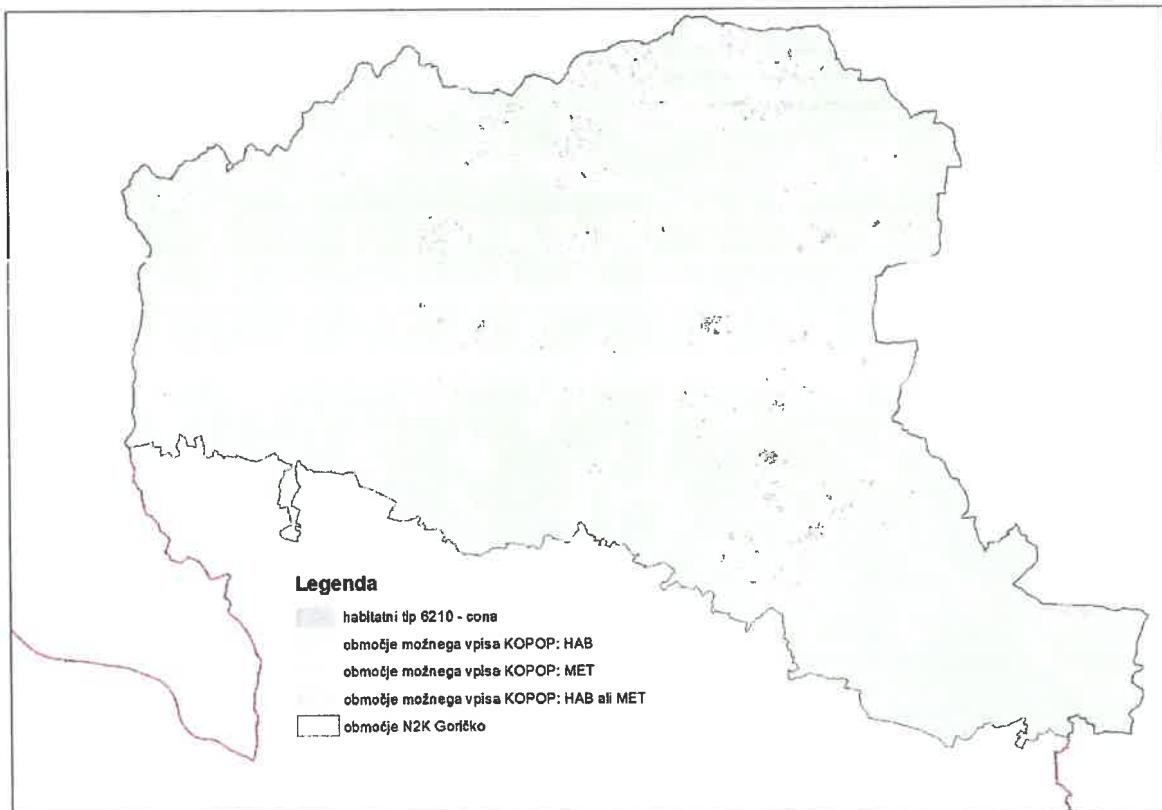
Goričko

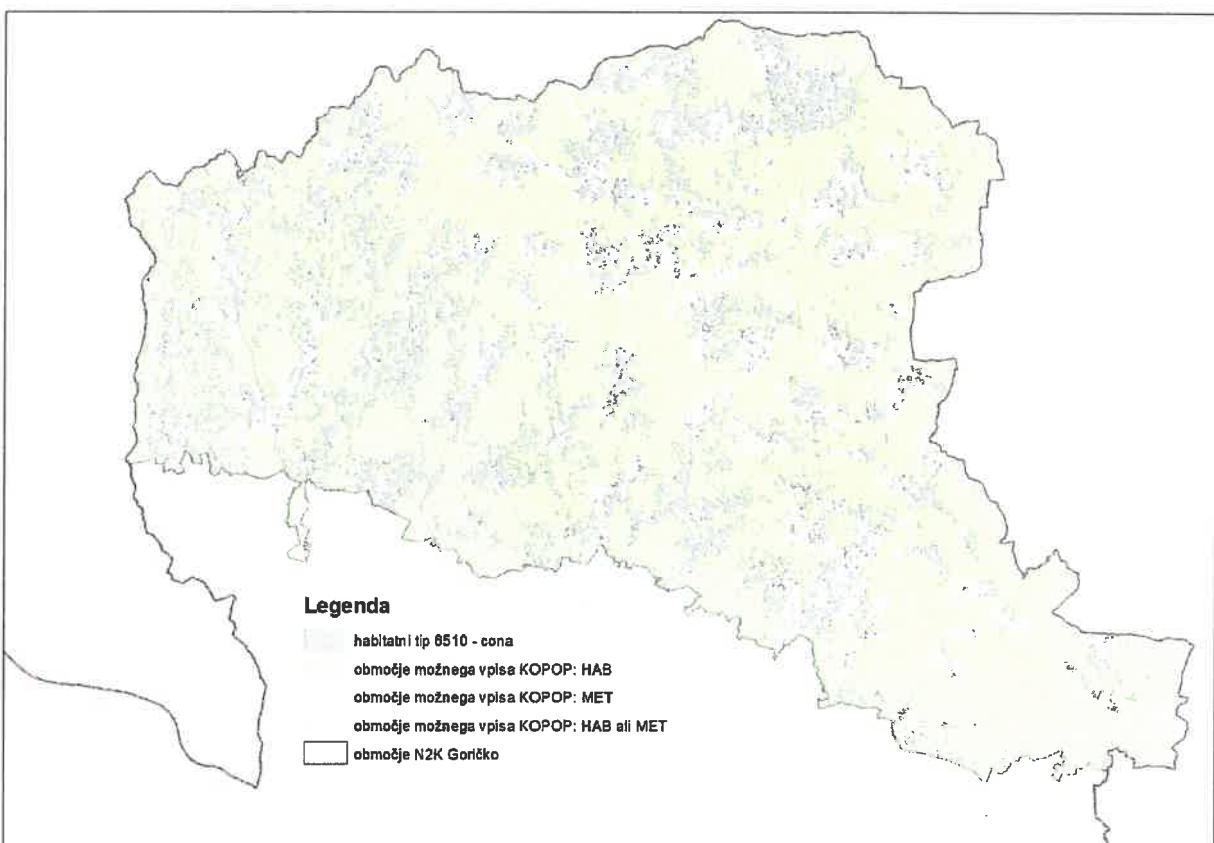
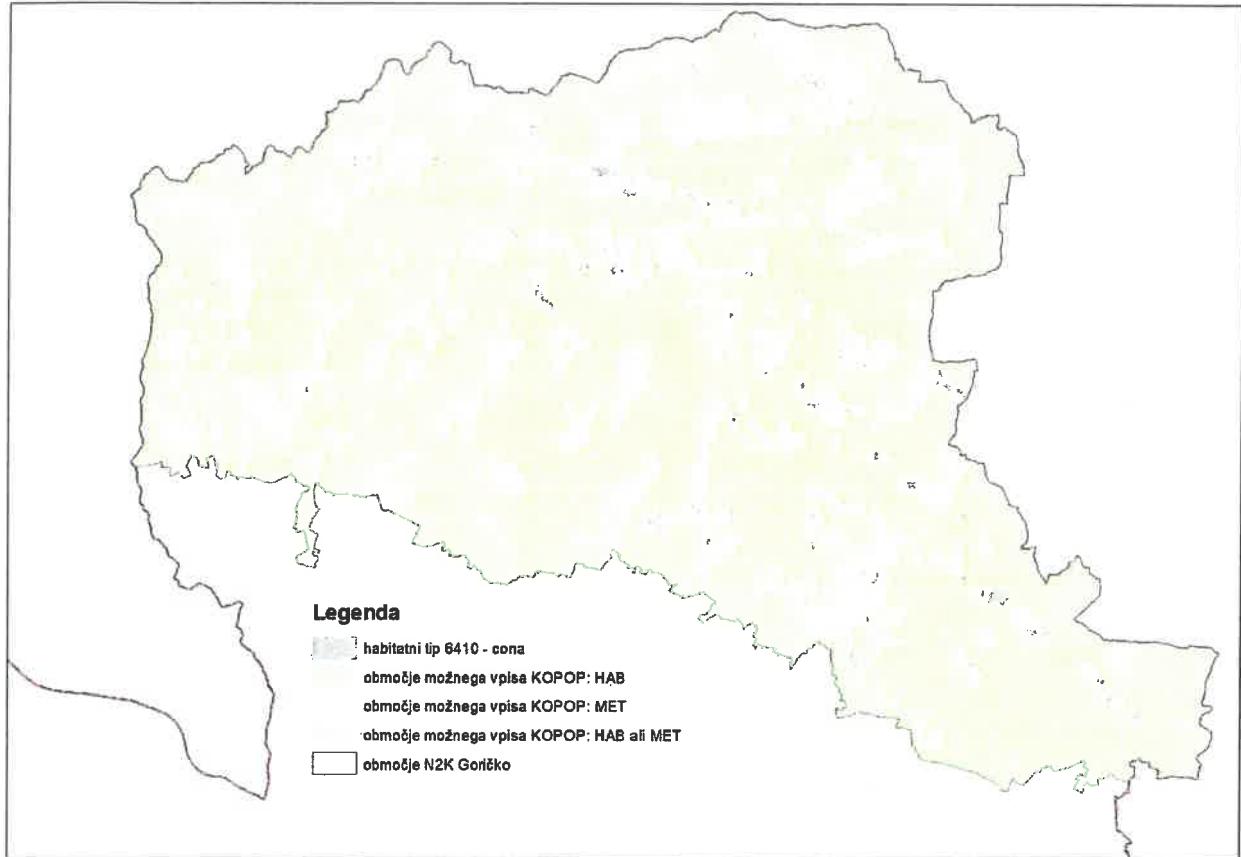
Habitatni tipi „Polnaravna suha travišča in grmiščne faze na karbonatnih tleh (*Festuco Brometalia*)“ (habitatni tip 6210), „Travniki s prevladajočo stožko (*Molinia spp.*) na karbonatnih, šotnih ali glinenomuljastih tleh“ (oznaka 6410) in „Nižinski ekstenzivno gojeni travniki (*Alopecurus pratensis, Sanguisorba officinalis*)“ (oznaka 6510)

Cone habitatnih tipov so bile narejene na podlagi kartiranja HT v letu 2012 in v letu 2003, slednje so bile korigirane z rabo kmetijskih zemljišč.

V letu 2015 je bilo mogoče na celem območju Goričkega vpisati HAB in MET, med drugim zaradi prepletjenosti pojavljjanja vrst/HT z nasprotujočimi ekološkimi zahtevami (metulji – habitatni tipi). Po prvem letu izvajanja ukrepov HAB in MET se je izkazalo, da kmetje vpisujejo skoraj izključno ukrep MET in to tudi na površinah kjer, je bilo pričakovati vpis ukrepa HAB. Na podlagi analize so bila območja potencialnega vpisa KOPOP in zahteve KOPOP dopolnjeni v letu 2016. Območje za vpis MET se je zmanjšalo, območja za vpis HAB so postala strukturirana z različnim datumom prve košnje, ki se je v delih Goričkega iz 30.6. premaknil na 10.6. ali 1.6.

Cona HT in območje vpisa ciljnih Natura KOPOP

Program upravljanja območij Natura 2000 določa za obdobje 2015-20 ciljne vrednosti, te so določene na območje vpisa (MET 292 ha, HAB 836 ha).

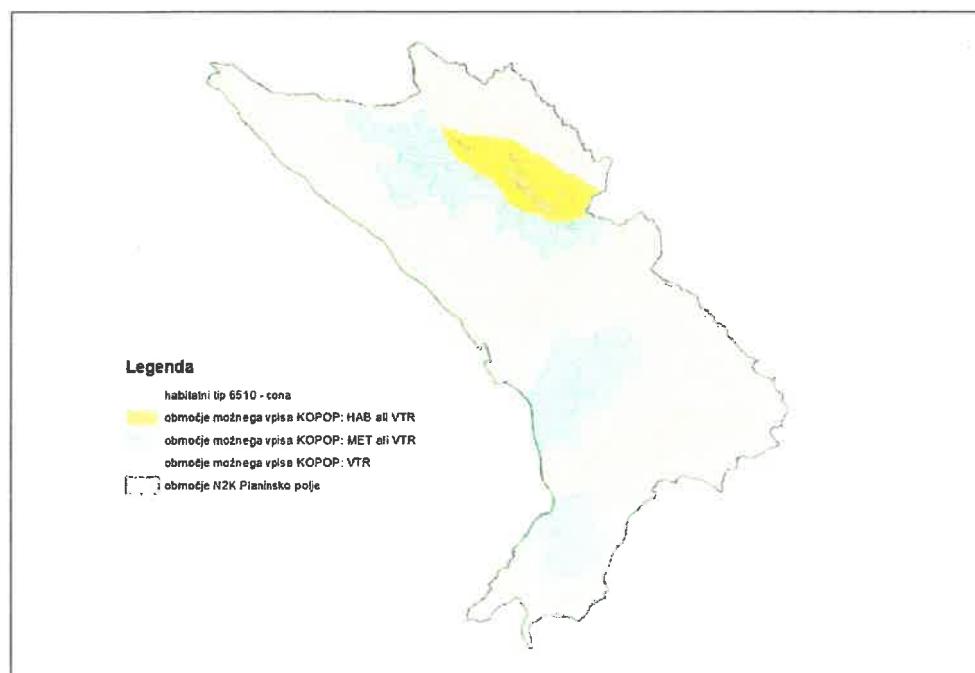
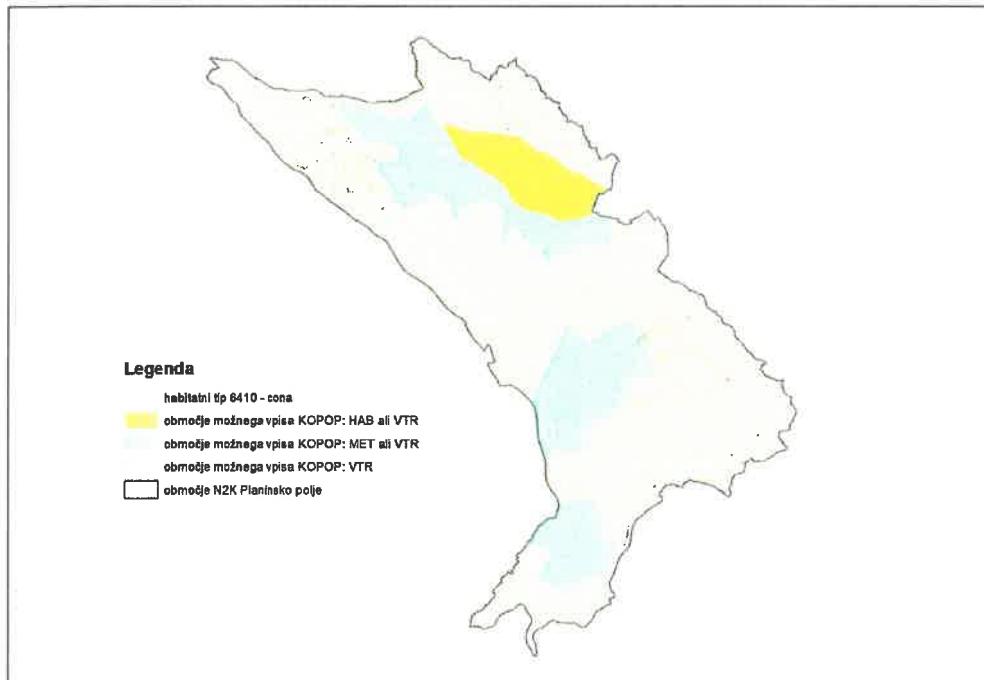
HT	Velikost cone vrste/HT (ha)	Površina RABA 1300 + 1321 (2014) (ha)	Površina travniških GERKov (1300 + 1321) (2014) (ha)	ciljni KOPOP ukrep (PUN)	Ciljna vrednost PUN
6210	188	150	95	HAB	Ni določena samo za cono te vrste/HT, praviloma 80% od 95 = 76
6410	80	50	30	HAB	Ni določena samo za cono te vrste/HT, praviloma cela cona
6510	3185	2634	1944	HAB	Ni določena samo za cono tega HT, praviloma 30% od 1944 = 583

Planinsko polje

Travniki s prevladujočo stožko (*Molinia spp.*) na karbonatnih, šotnih ali glinenomuljastih tleh“ (oznaka 6410), „Nižinske in montanske do alpinske hidrofilne robne združbe z visokim steblikovjem“ (oznaka 6430) in „Nižinski ekstenzivno gojeni travniki (*Alopecurus pratensis, Sanguisorba officinalis*)“ (oznaka 6510)

Natura 2000 območje Planinsko polje, določeno za ptice, obsega 1.046 ha. Območje je določeno med drugim za ohranjanje kosca. Območje prekriva tudi Natura 2000 območje Notranjski trikotnik, določeno za tri travniške habitatne tipe. Celotno območje Natura 2000 Planinsko polje je tudi območje upravičenosti vpisa ukrepa VTR. Dela tega območja pa sta območje upravičenosti vpisa ukrepa HAB in MET. Cona HT 6430 sega čez celo Planinsko polje.

Območje cone in območje možnega vpisa KOPOP

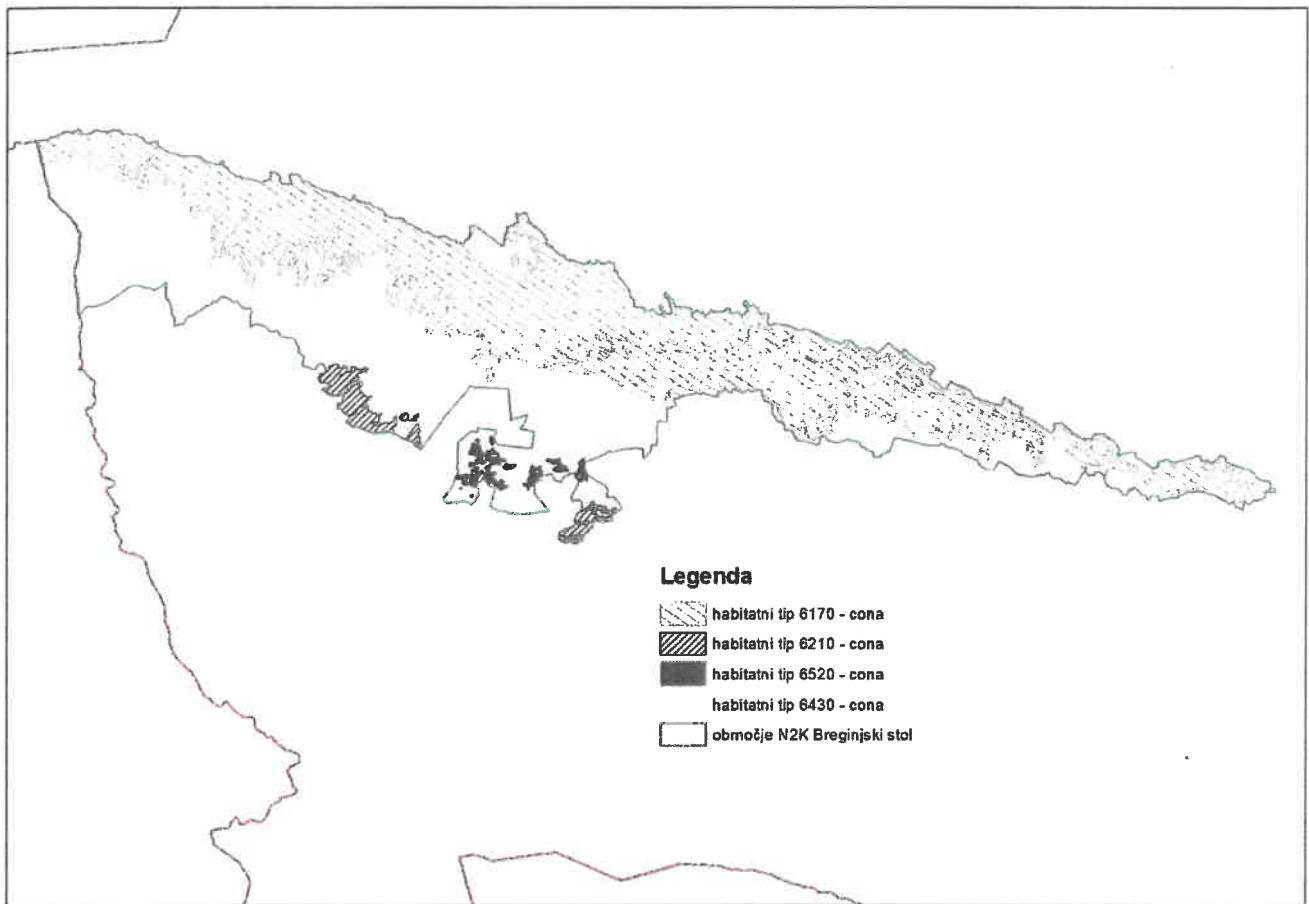
Program upravljanja območij Natura 2000 določa za obdobje 2015-20 ciljne vrednosti:

Vrsta/HT	Velikost cone vrste (ha)	ciljni KOPOP ukrep (PUN)	Površina RABA 1300 + 1321 (2014) (ha)	Površina travniških GERKOV (1300 + 1321) (2014) (ha)	Ciljna vrednost PUN (ha)
HT 6410	102	HAB/VTR	92	82	182 (določena je za celo območje)
HT 6430	1013	HAB/VTR	826	799	182 (določena je za celo območje)
HT 6510	309	HAB/VTR	295	292	182 (določena je za celo območje)

Breginjski stol

Habitatni tipi „Polnaravna suha travšča in grmiščne faze na karbonatnih tleh (*Festuco Brometalia*)“ (habitatni tip 6210), „Nižinske in montanske do alpinske hidrofilne robne združbe z visokim steblikovjem“ (habitatni tip 6430), „Gorski ekstenzivno gojeni travniki“ (habitatni tip 6520) ter „Alpinska in subalpinska travšča na karbonatnih tleh“ (habitatni tip 6170)

Cone habitatnih tipov

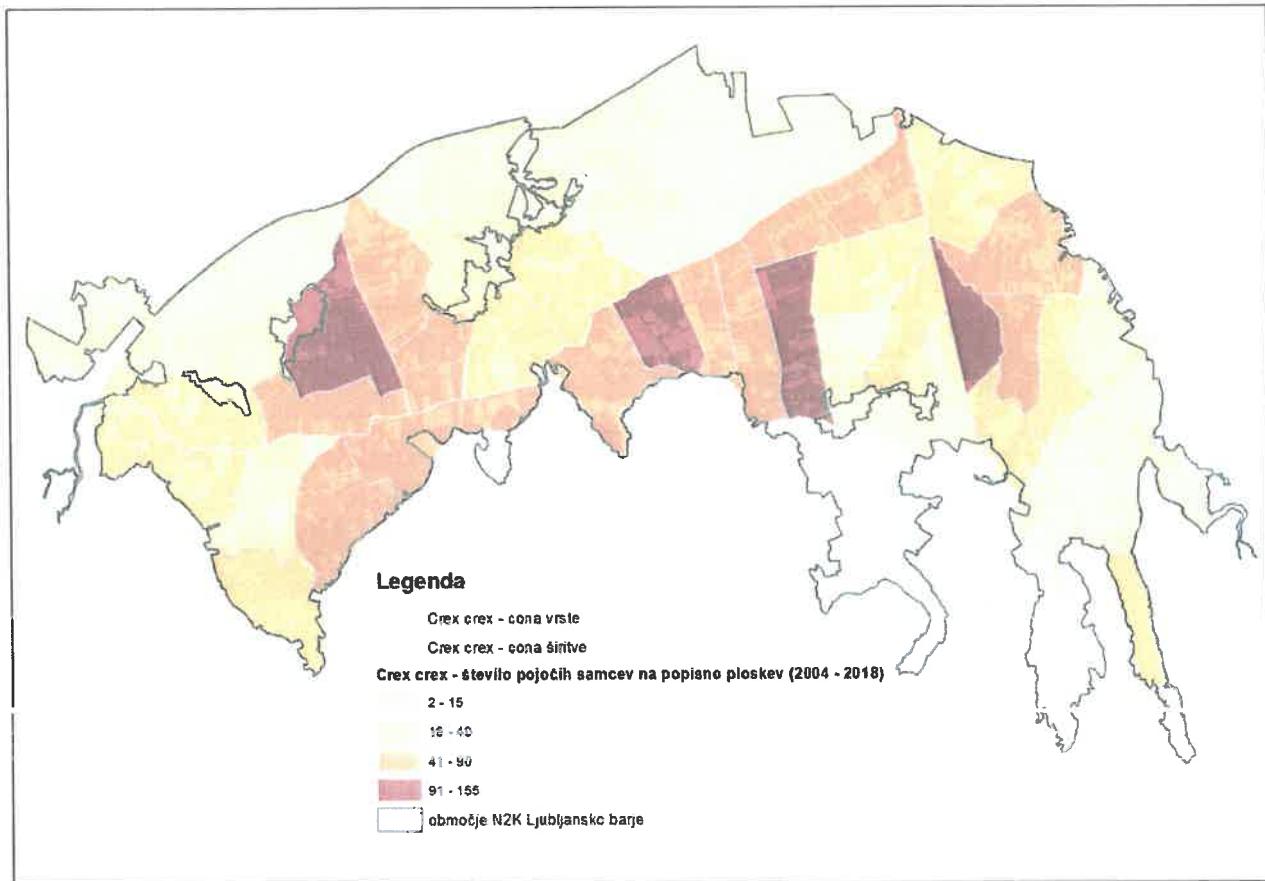
Cone dveh travniških habitatnih tipov obsegata manjše površine (HT 6210 na 31 ha in HT 6520 na 11 ha), cona gorskih ekstenzivno gojenih travnikov sega čez polovico območja (HT 6170) in cona združb z visokimi steblikami obsega celo območje (HT 6430). Zaradi velikosti in specifice območja (veliko gorsko območje), kjer je treba nasloviti predvsem zaraščanje, so ciljne vrednosti KOPOP v tabeli podane skupaj z ukrepom planinska paša, ki je tudi ustrezen ukrep:

Velikost območja (ha)	ciljni KOPOP ukrep (PUN 6.1)	ciljni KOPOP ukrep glede na območje vpisa	Površina RABA 1300 + 1321 (2014) (ha)	Površina travniških GERKov (1300 + 1321) (2014) (ha)	Ciljna vrednost PUN	Dejanski vpis ciljnih KOPOP znotraj cone (ha)
1601	VTR/HAB/planinska paša	VTR/HAB/planinska paša	623	142	54/58/ni ciljne vrednosti	0/0/111

Priloga 2

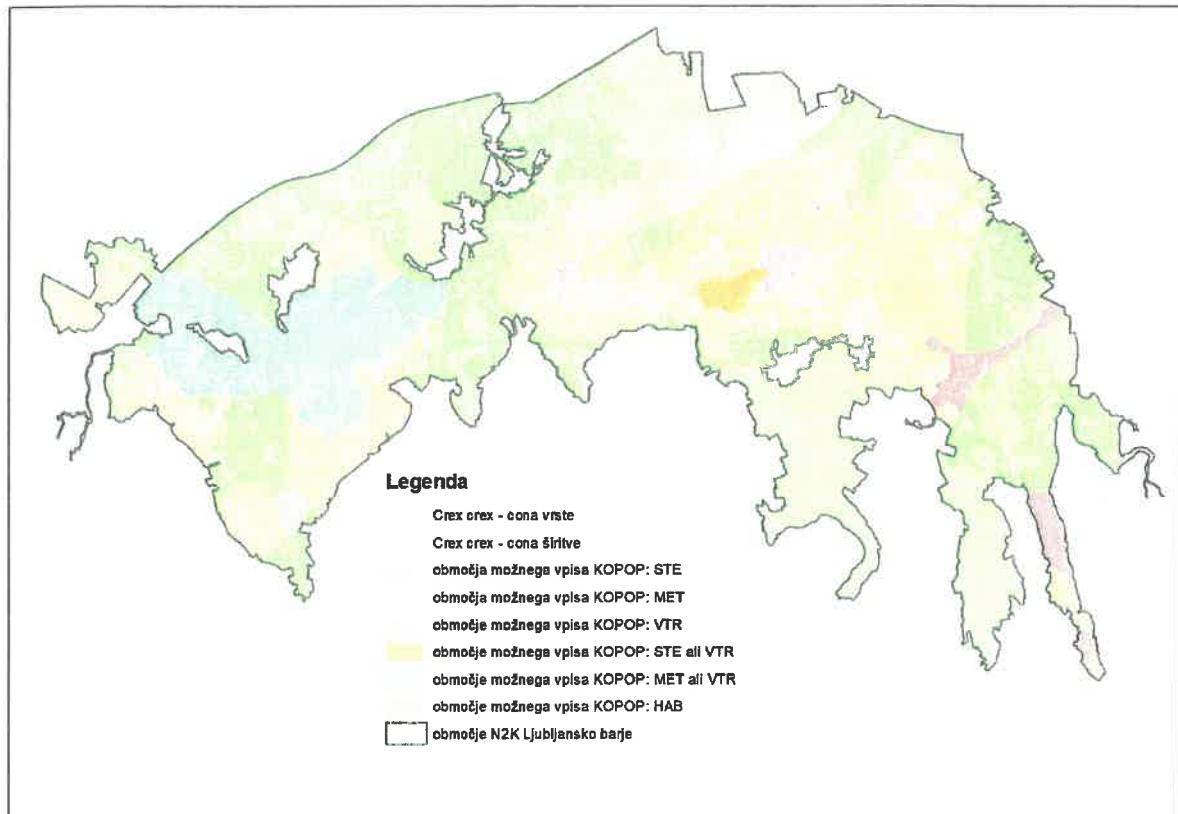
Kosec (*Crex crex*), Ljubljansko barje

Podatki o pojavljanju in območje cone

Opombe za razumevanje karte – število pojotih samcev je kumulativa za skupaj 15 let. Območje vpisa VTR / STE je manjše od območja cone, omejeno je na najbolj bistven del cone z redno prisotnimi košci.

Cone in območje vpisa ciljnih Natura KOPOP

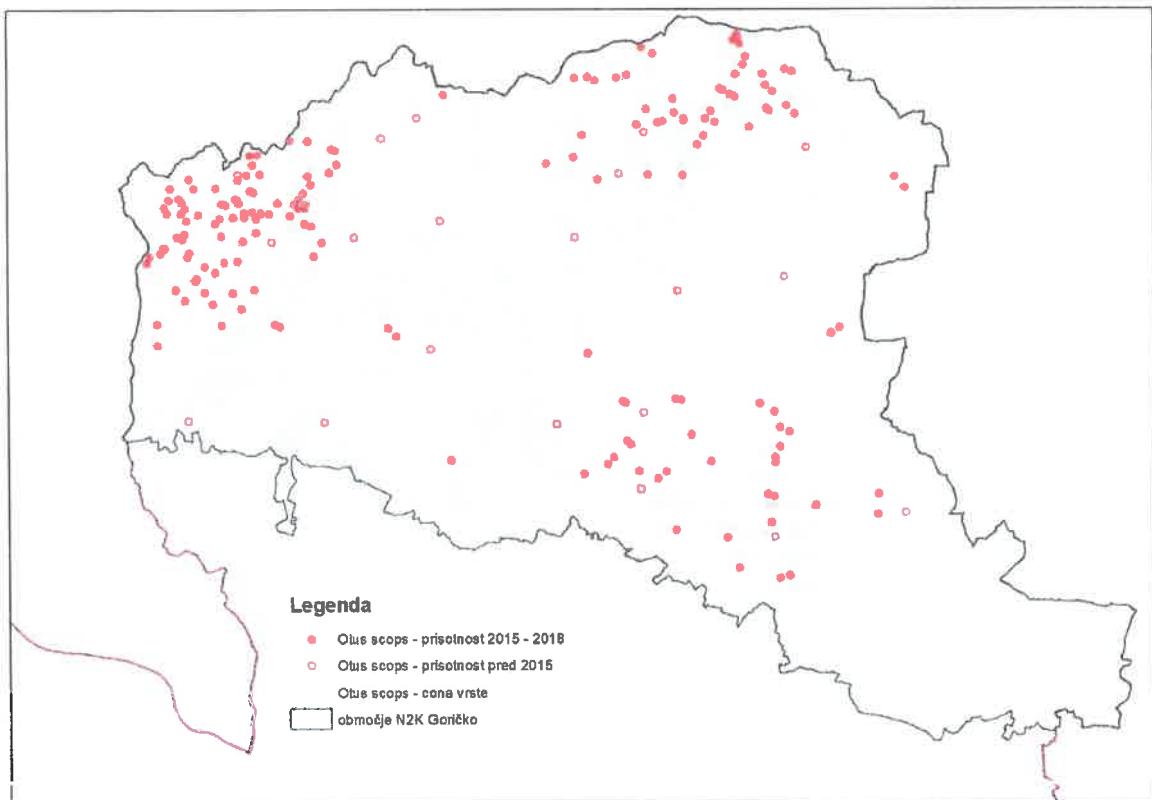

Program upravljanja območij Natura 2000 določa za obdobje 2015-20 ciljne vrednosti:

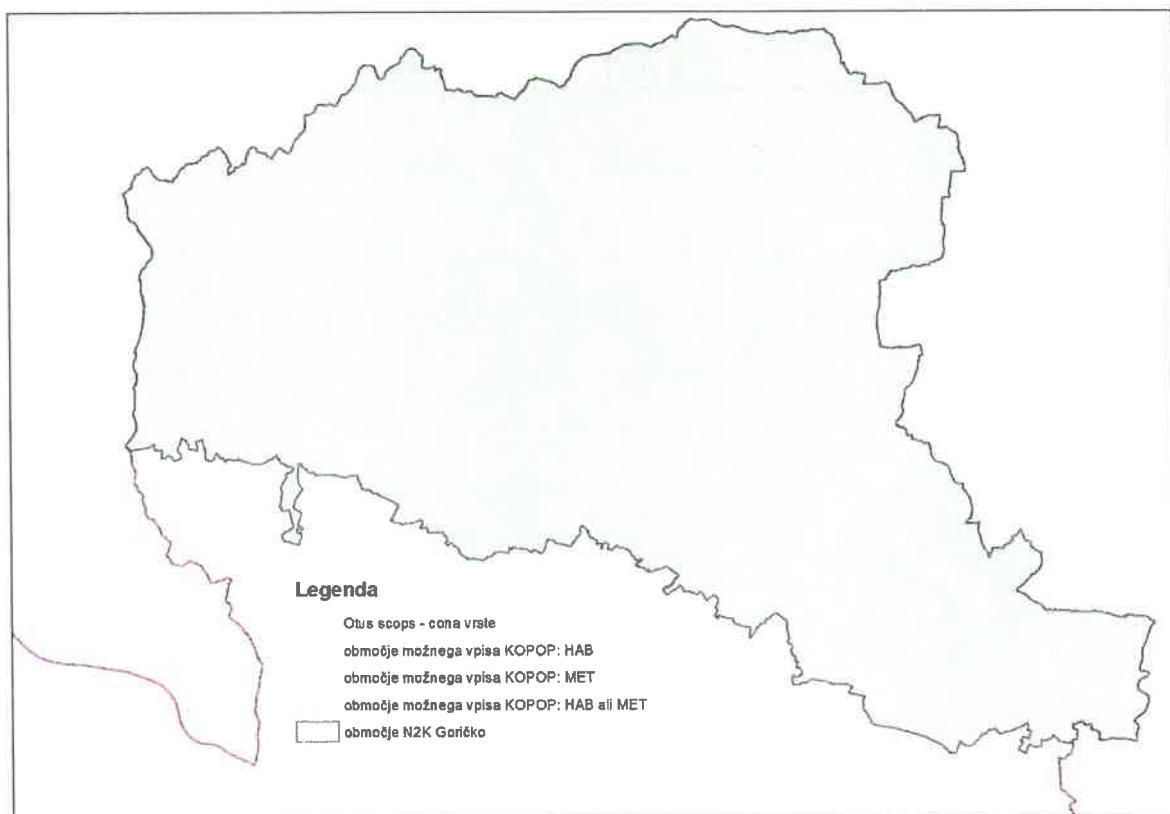
Velikost cone vrste/HT (ha)	Površina RABA 1300 + 1321 (2014) (ha)	Površina travniških GERKov (1300 + 1321) (2014) (ha)	ciljni KOPOP ukrep (PUN)	Ciljna vrednost PUN
6.315	3.211	2.662	VTR	824

Veliki skovik, Goričko

Podatki o pojavljanju in območje cone

Območje cone in območje možnega vpisa KOPOP

Osnova za določitev območja Natura 2000 za to vrsto je bila ocena populacije iz konca 90-tih let – 210-250 parov. To je tudi ciljna vrednost populacije v PUN. Ukrepi v PUN so KRA_VTR (visokodebelni sadovnjaki), HAB in KRA_MEJ, brez posebnih ciljnih vrednosti za to vrsto. Skupna ciljna vrednost za HAB je 836 ha. Trenutna velikost populacije je 70-75 parov.

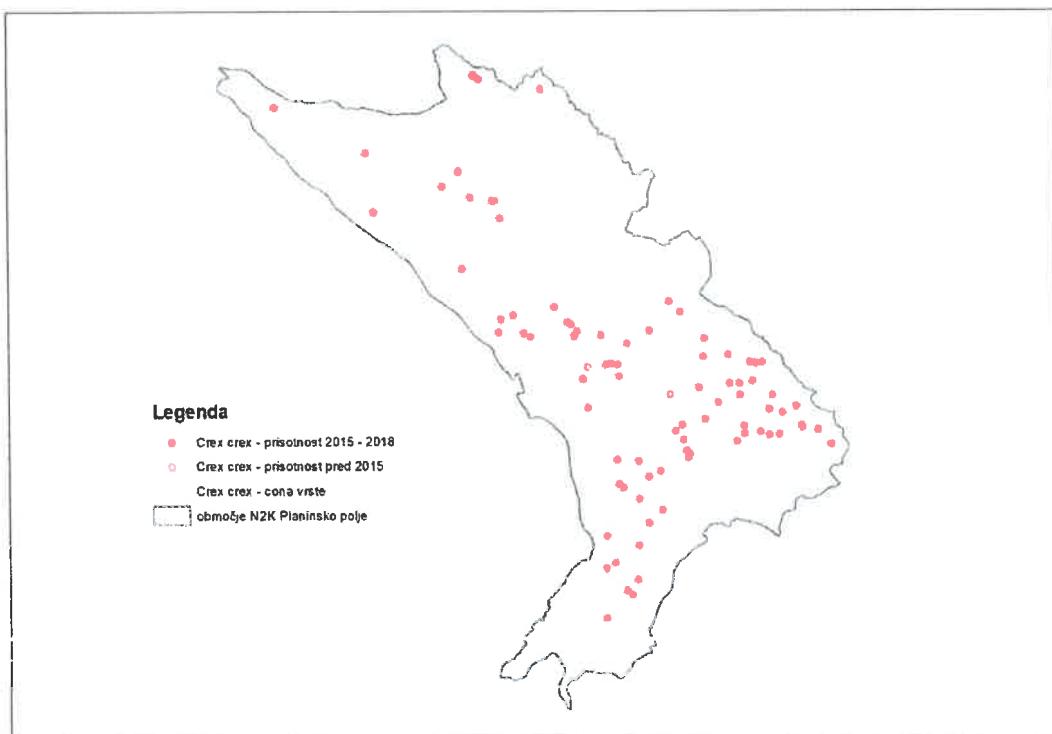
Hribski škrianec, Goričko

Osnova za določitev območja Natura 2000 za to vrsto je bila ocena populacije iz konca 90-tih let – 180-240 parov. To je tudi ciljna vrednost populacije v PUN. Ukrepi v PUN so ekološko kmetijstvo, HAB in MEJ, brez posebnih ciljnih vrednosti za to vrsto. Skupna ciljna vrednost za HAB je 836 ha. Trenutna velikost populacije je 40 parov.

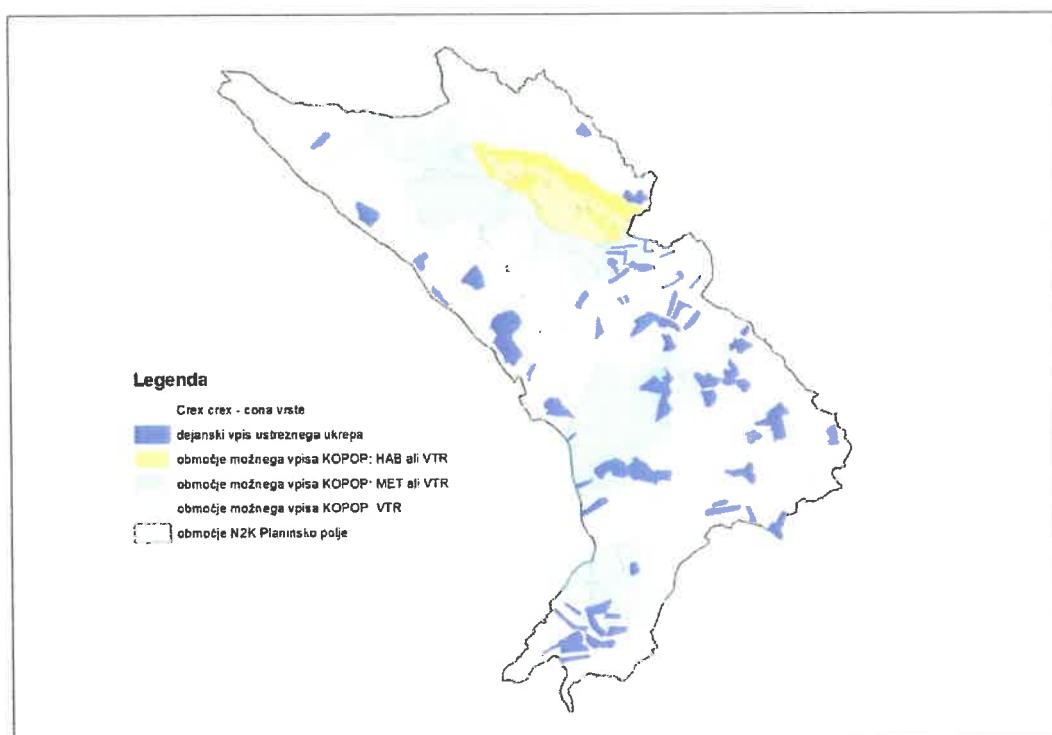
Kosec, Planinsko polje

Natura 2000 območje Planinsko polje, določeno za ptice, obsega 1.046 ha. Območje je določeno med drugim za ohranjanje kosca. Celotno območje Natura 2000 Pl. polje je tudi območje upravičenosti vpisa ukrepa VTR. Dela tega območja pa sta območje upravičenosti vpisa ukrepa HAB in MET.

Kosec – podatki o pojavljanju in cona vrste

Kosec – območje vpisa KOPOP in dejanski vpis

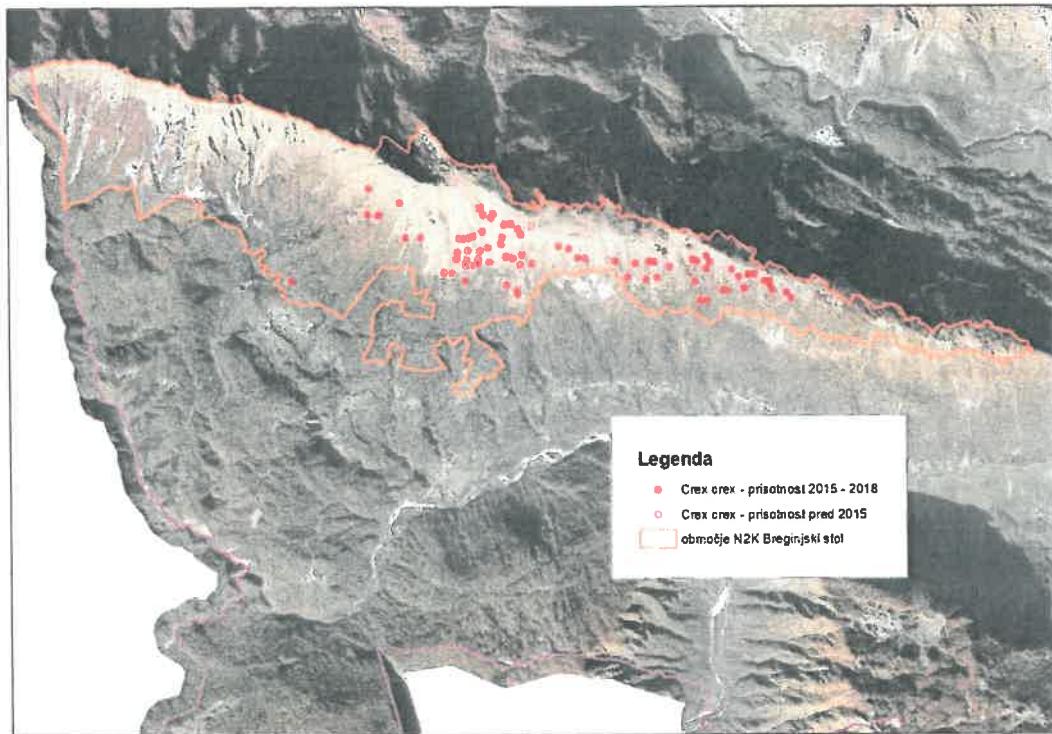

Program upravljanja območij Natura 2000 določa za obdobje 2015-20 ciljne vrednosti:

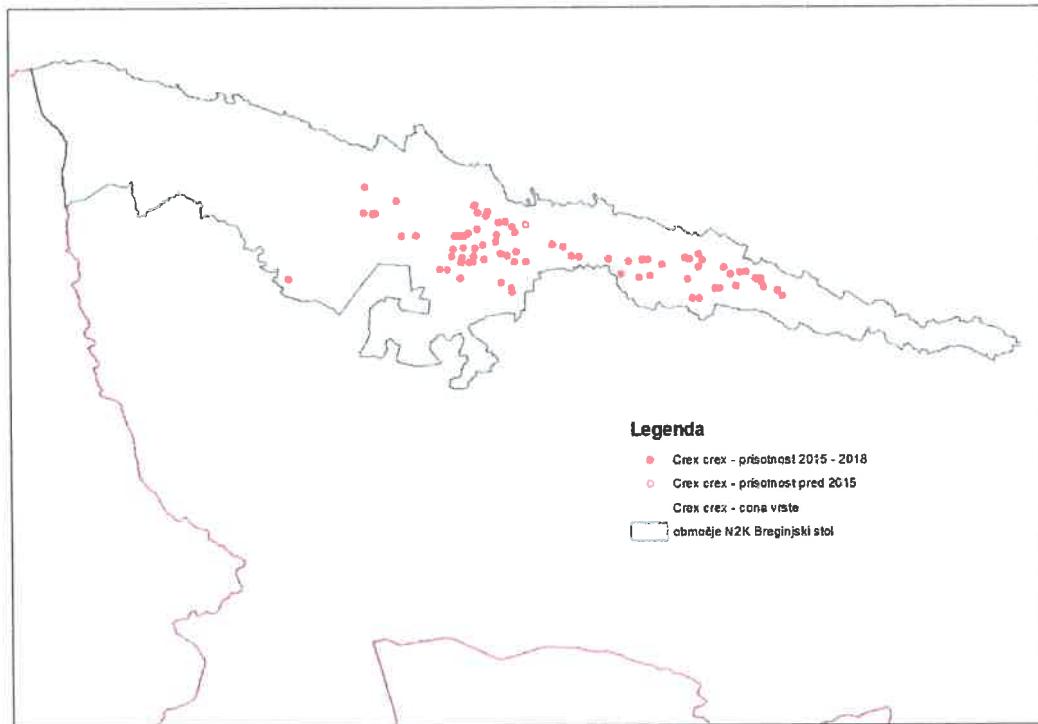
Vrsta/HT	Velikost cone vrste (ha)	Površina RABA 1300 + 1321 (2014) (ha)	Površina travniških GERKov (1300 + 1321) (2014) (ha)	ciljni KOPOP ukrep (PUN)	Ciljna vrednost PUN
kosec	924	817	795	VTR	182

Kosec, Breginjski stol

Podatki o pojavljanju

Kosec – podatki o pojavljanju in cona vrste

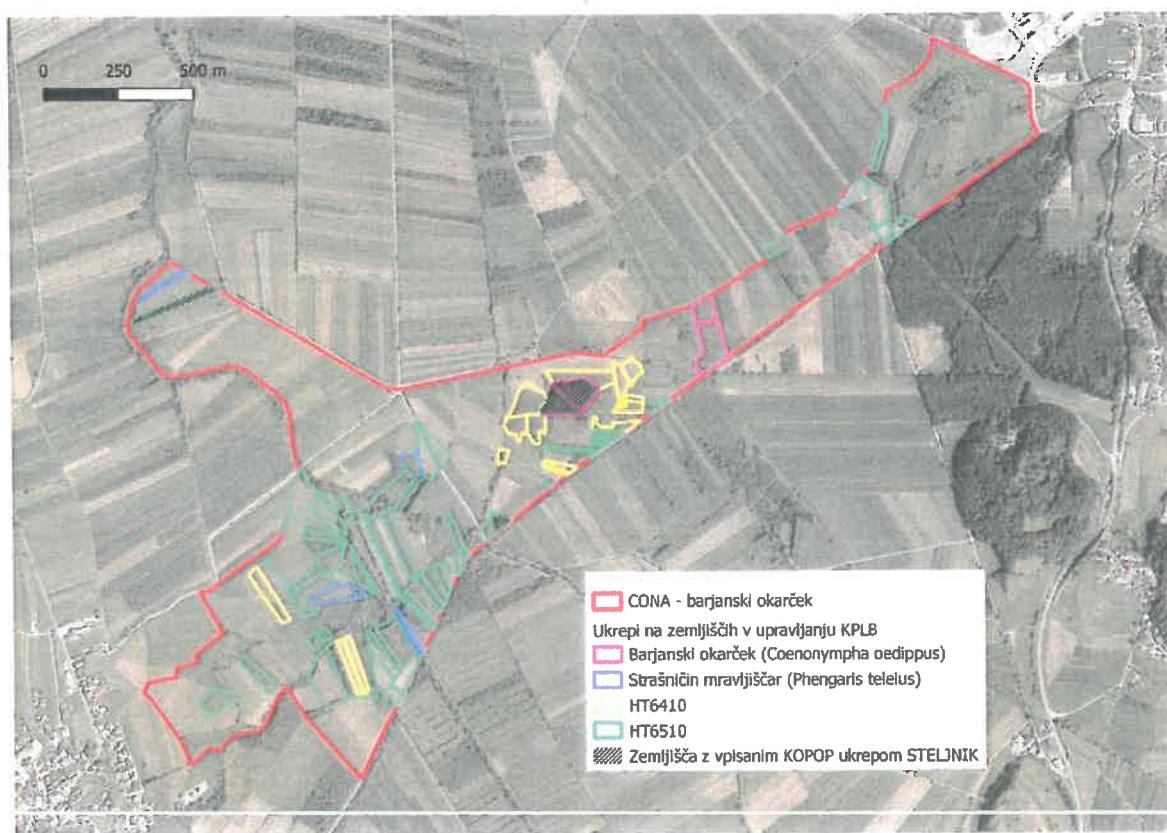

Cona kosca obsega 830 ha.

Zaradi velikosti in specifike območja (veliko gorsko območje), kjer je treba nasloviti predvsem zaraščanje, so ciljne vrednosti KOPOP v tabeli podane skupaj z ukrepom planinska paša, ki je tudi ustrezen ukrep:

Velikost območja (ha)	ciljni KOPOP ukrep (PUN 6.1)	ciljni KOPOP ukrep glede na območje vpisa	Površina RABA 1300 + 1321 (2014) (ha)	Površina travniških GERKov (1300 + 1321) (2014) (ha)	Ciljna vrednost PUN	Dejanski vpis ciljnih KOPOP znotraj cone (ha)
1601	VTR/HAB/planinska paša	VTR/HAB/planinska paša	623	142	54/58/ni ciljne vrednosti	0/0/111

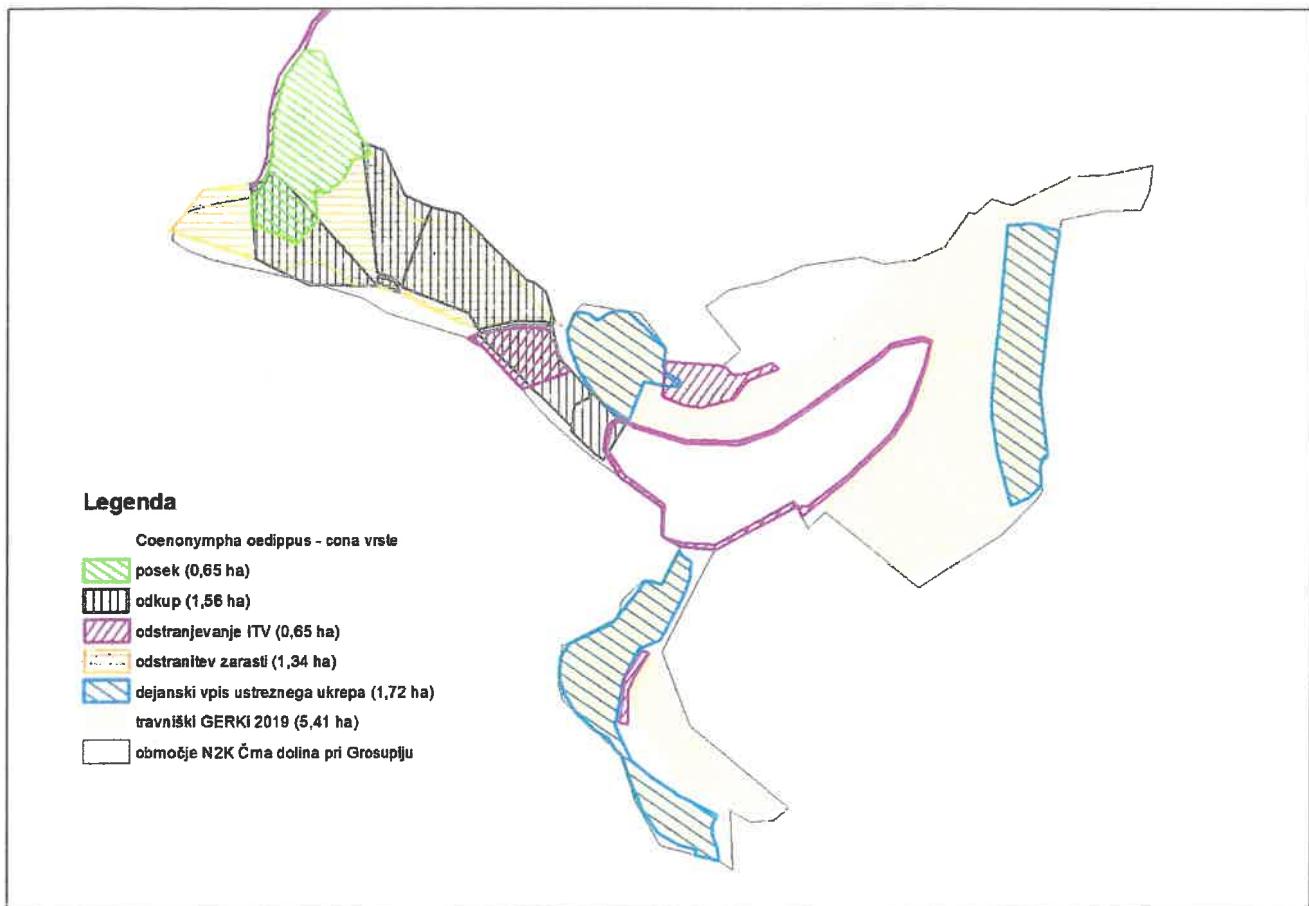
Priloga 3 – izvajanje ukrepov za zaokrožitev površin znotraj cone

Priloga 4 – ukrepi, ki se izvajajo za preprečevanje slabšanja stanja

Barjanski okarček, Črna dolina pri Grosupljem

Opis stanja ukrepov, vključno s projektom za izboljšanje stanja ohranjenosti vrst in HT (projekt MARJA)

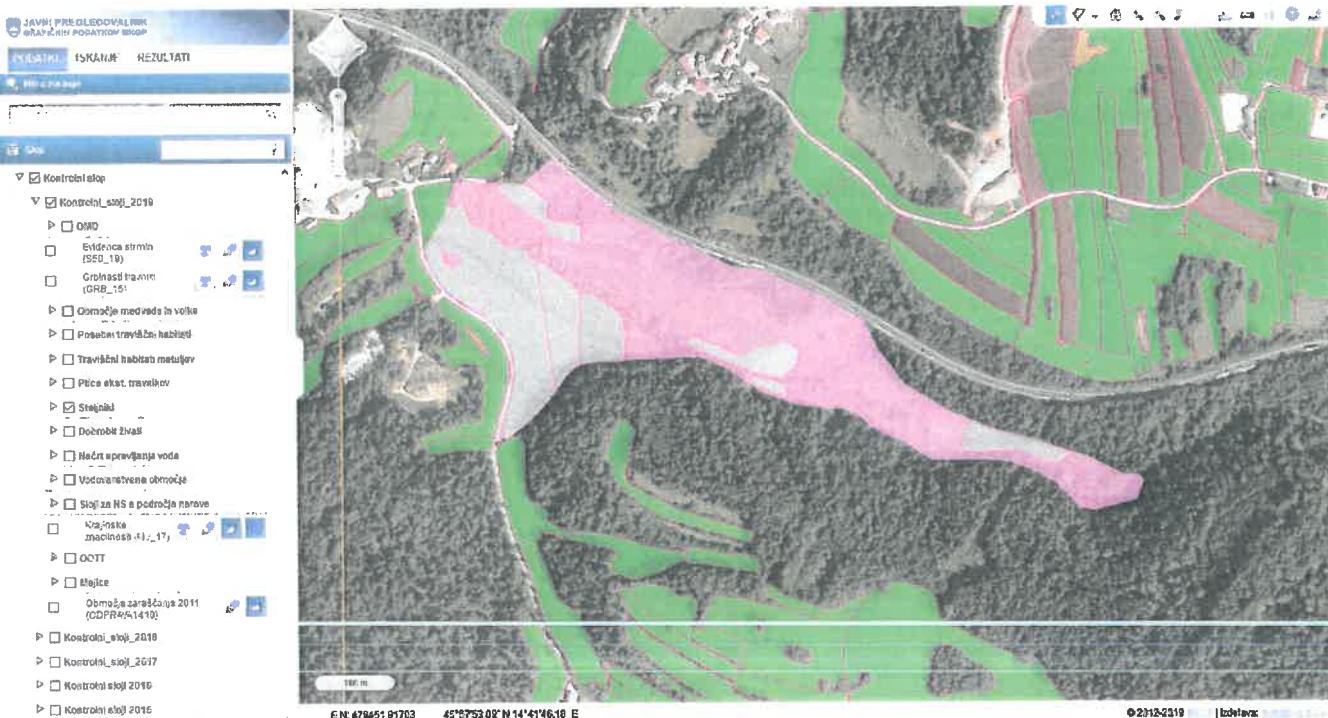
Na območju Črne doline pri Grosupljem, kjer varujemo tudi barjanskega okarčka, je po PUN zapisan cilj vključitve 1 ha travniških površin v ukrep HAB_KOS. Ta ukrep je bil določen zato, da se travniki ne bi zarasli. Cilj je dosežen, v ta KOPOP je vključen 1,7 ha.

PUN predvideva tudi, da se površine za barjanskega okarčka najprej projektno obnovi in šele za tem jih je možno vključiti v ukrep. Ta aktivnost poteka v okviru projekta MARJA (<https://www.malabarja-marja.si/o-projektu/projektna-obmocja/crna-dolina/>), kjer se z odkupom zemljišč in izvedbo ustreznih aktivnosti (odstranitev zarasti, izboljšanje hidroloških razmer in pozna košnja) na tem območju obnavlja površino bazičnega nizkega barja (oz. potencialni habitat barjanskega okarčka in Loeselove grezovke) na 0,6 ha ter se ga izboljšuje na 1,1 ha površine.

Barjanski okarček, Duplica

Območje Duplice je določeno za zagotavljanje ugodnega stanja več vrst in HT, tudi barjanskega okarčka. Zanj je določen KOPOP STE_KOS s ciljno vrednostjo 6 ha, ki pa ni izpolnjen (ni vpisa v ta ukrep). Na območju Duplice je v kmetijski uporabi (GERK) z rabo 1300 4,5 hektarja. Poleg ene majhne njive ostali del ni več v kmetijski uporabi. Priložena slika to prikazuje:

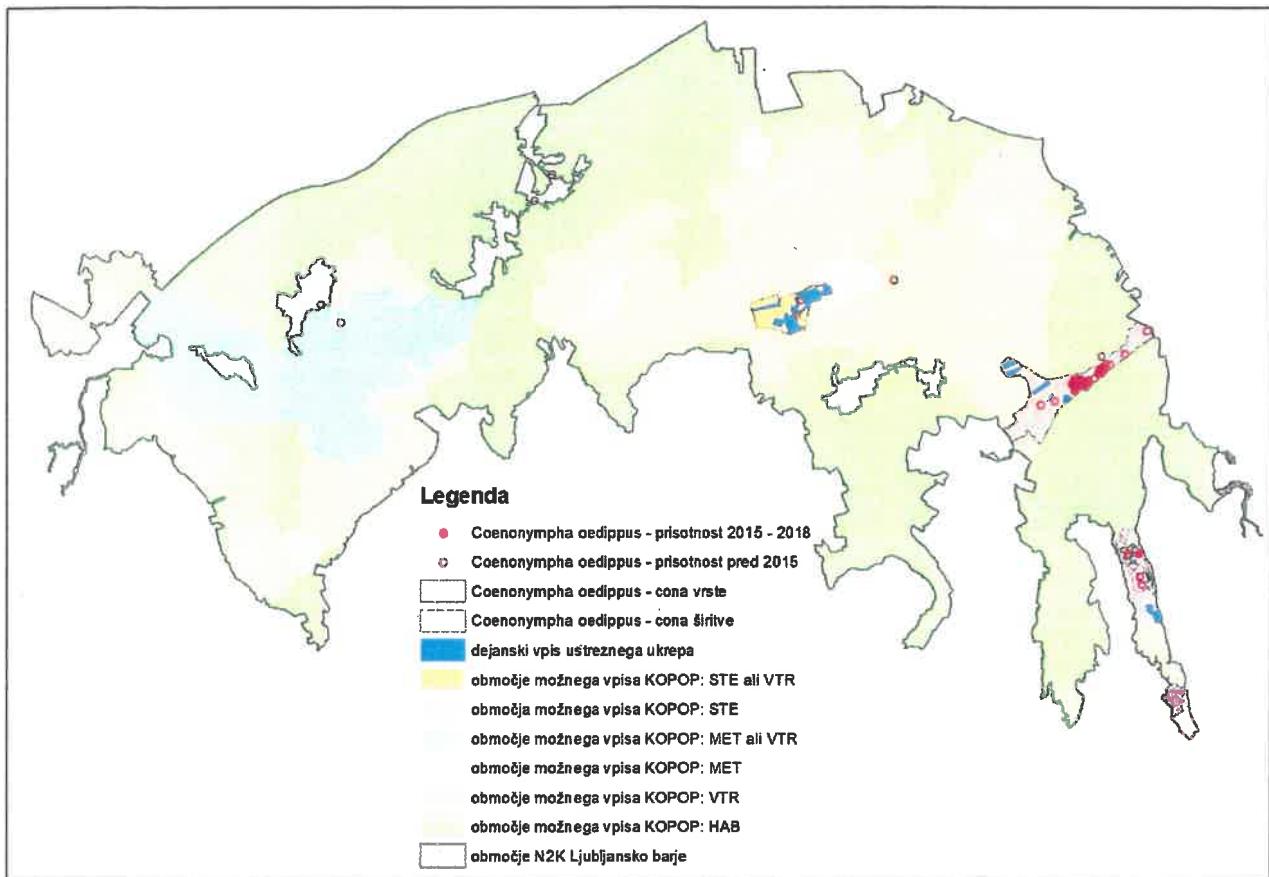
Območja za vpis ciljnega Natura KOPOP STE (vijolično) in površine GERM (zeleno)

Površine v uporabi pripadajo petim govedorejskim kmetijam, preusmeritev v KOPOP STE zanje ni možna, ker na teh površinah potem ne pridelajo več krme za živino in jim je zmanjka. Te kmetije tudi nimajo nadomestnih površin, na katerih bi lahko zagotovile izpad te krme, prav tako v okolici ni prostih zemljišč v lasti Republike Slovenije, ki bi jim jih lahko dali v obdelavo. Za zagotavljanje habitata barjanskega okarčka preostane ukrepanje na površinah, ki sedaj niso v uporabi.

Barjanski okarček, Ljubljansko barje

Na karti so prikazani cone vrste, območja za vpis ciljnih Natura KOPOP in površine vpisa ustreznih KOPOP:

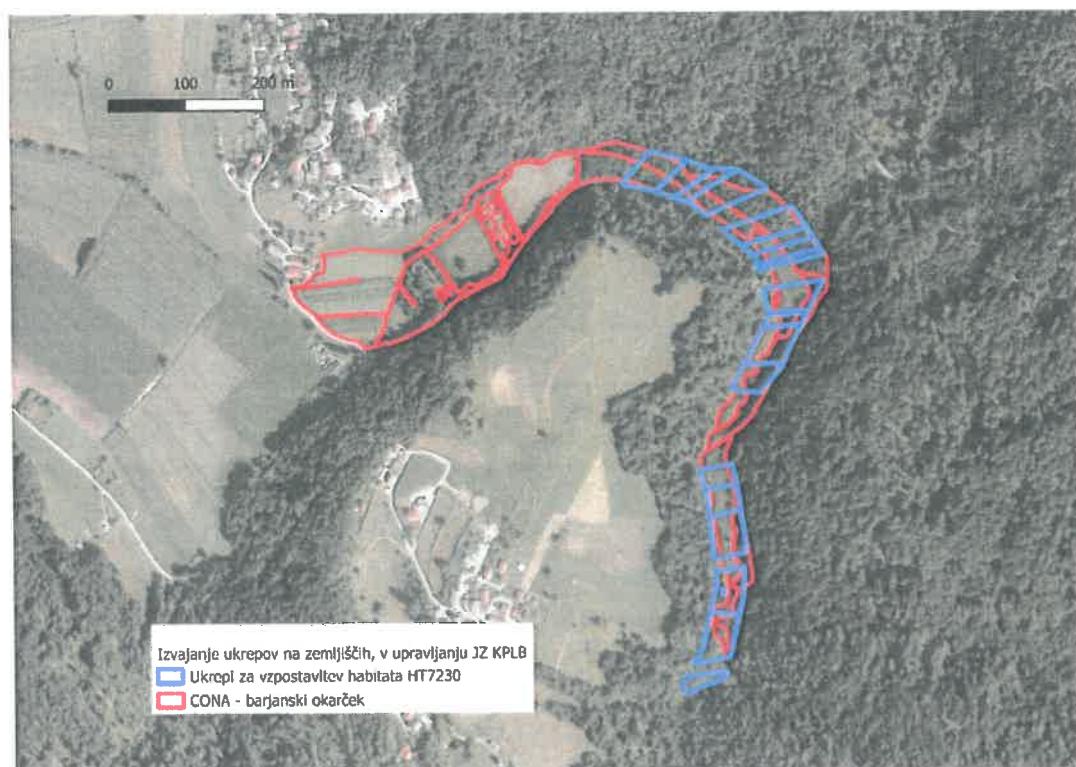

Ciljna vrednost PUN znaša 64 ha v ukrepu STE, dejanski vpis znotraj cone te vrste obsega 10 ha v STR in 22 ha v VTR. Za izboljšanje stanja ohranjenosti tega metulja izvaja KP Lj. barje skupaj s partnerji projekt, opis je tukaj:

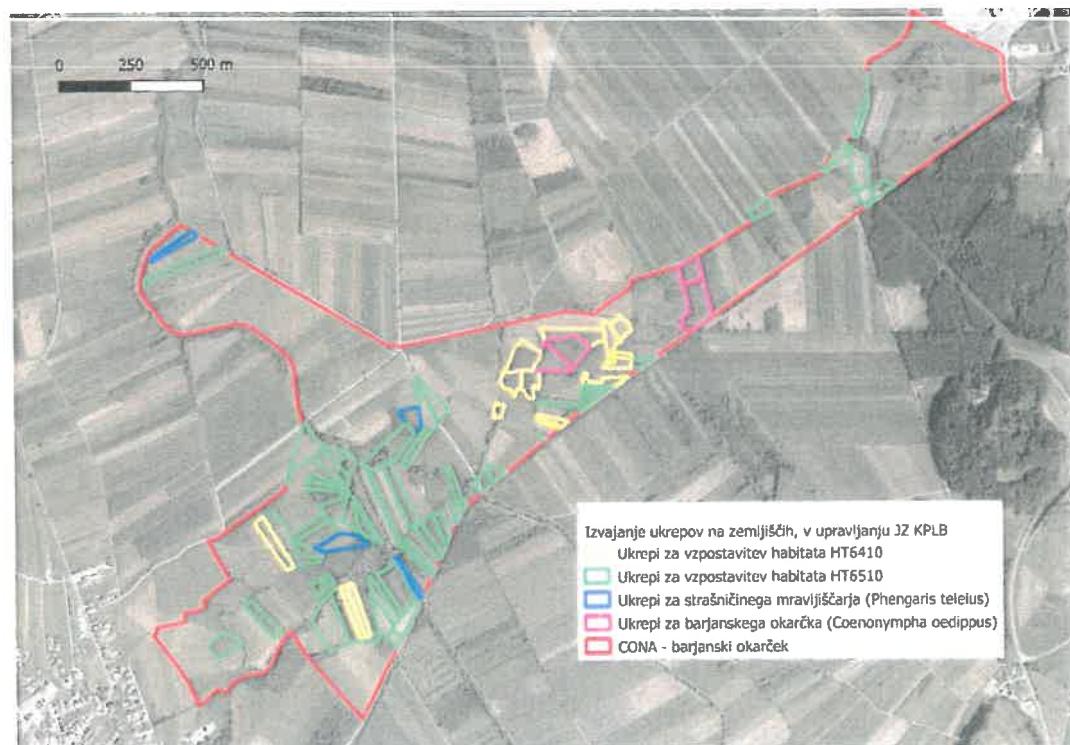
<https://www.poljuba.si/vrste/barjanski-okarcek>

KP Ljubljansko barje izvaja dodatne ukrepe za zagotavljanje ustreznega habitata na območju cone barjanskega okarčka, spodaj je prikaz površin.

Cona na Strajanovem bregu

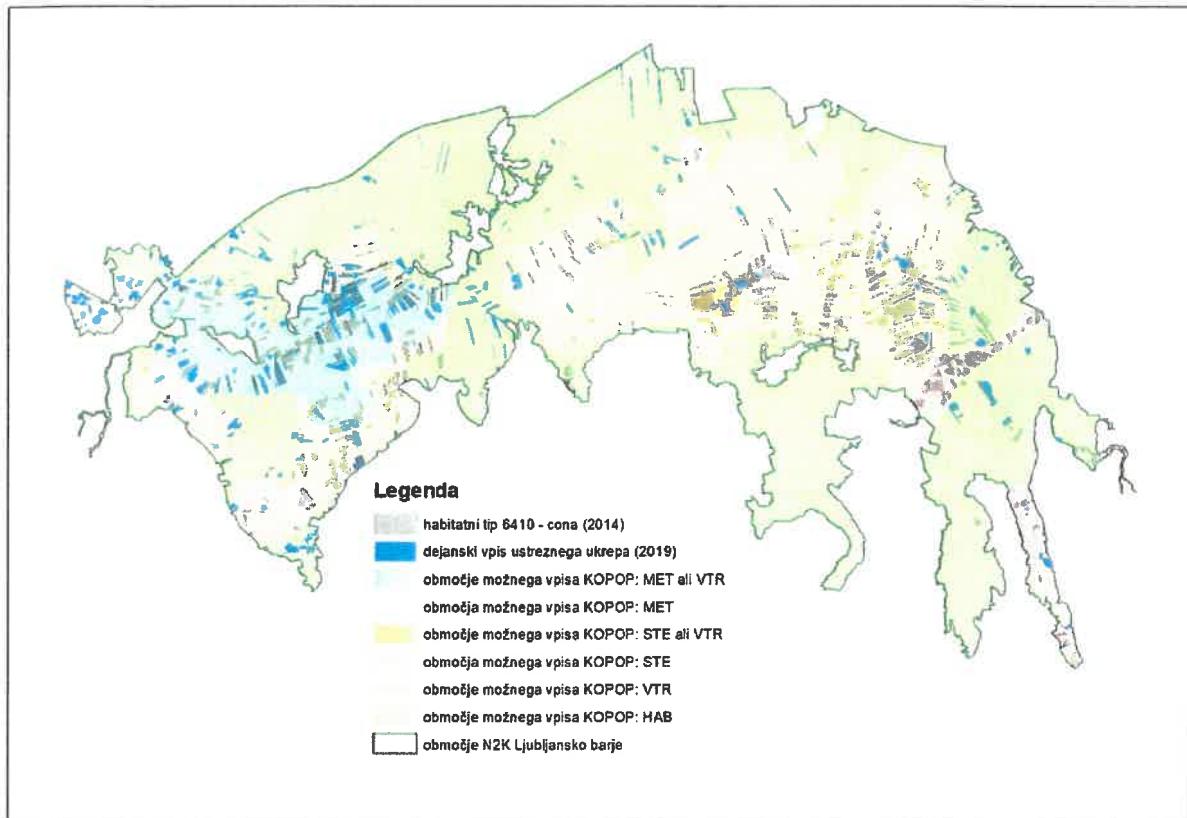

Cona med Škofljico in Igom

Habitatni tip „Travniki s prevladujočo stožko (*Molinia spp.*) na karbonatnih, šotnih ali glinenomuljastih tleh“ (*Molinion caeruleae*) (oznaka 6410), Ljubljansko barje

Na karti so prikazani cone HT, območja za vpis ciljnih Natura KOPOP in površine vpisa ustreznih KOPOP:

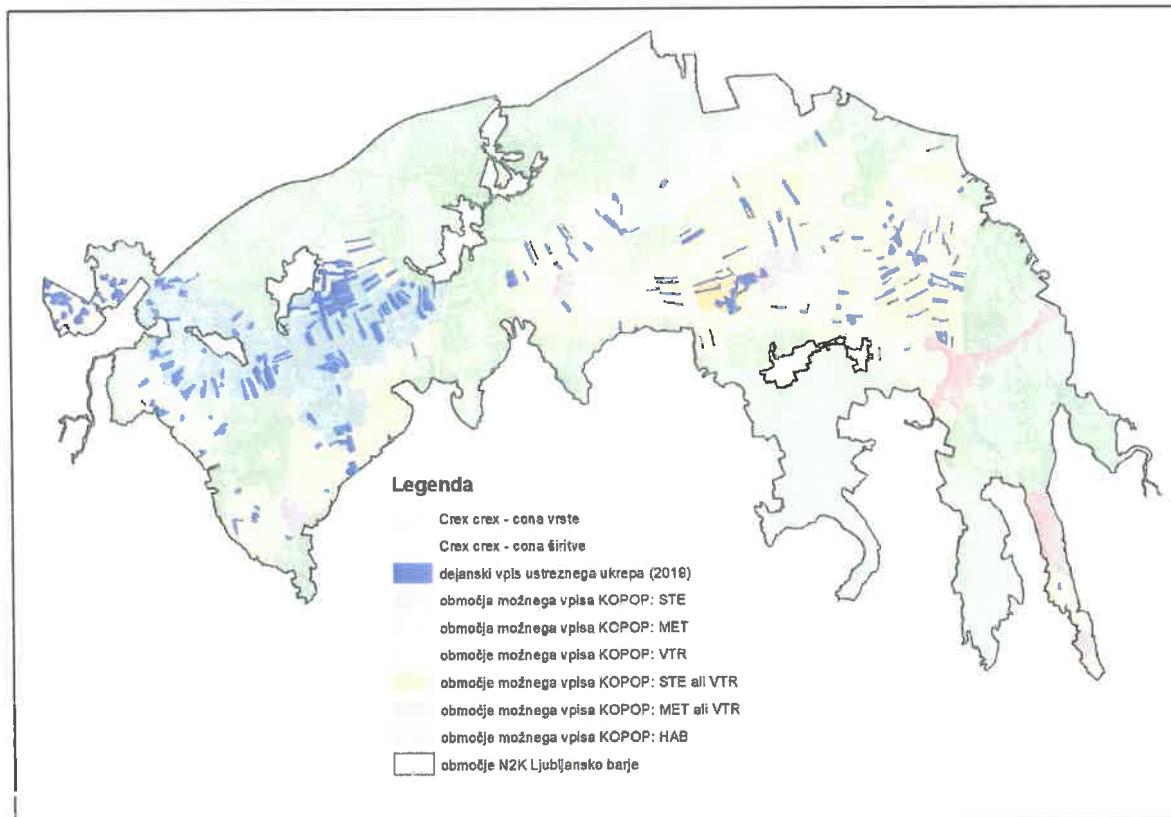
Dejanski vpis ciljnih KOPOP znotraj cone obsega 70 ha. Za izboljšanje stanja ohranjenosti tega HT izvaja KP Lj. barje skupaj s partnerji projekt, opis je tukaj:

<https://www.poljuba.si/habitati/nizinski-ekstenzivno-gojeni-travniki>

Ukrepe ohranjanja, izboljševanja in vzpostavljanja nižinskih ekstenzivnih travnikov se bo izvajalo na površinah, ki bodo obsegale vsaj 45,6 ha. Za namene revitalizacije in renaturacije bodo odkupili najmanj 15 ha zemljišč.

Kosec (*Crex crex*), Ljubljansko barje

Na karti so prikazani cone vrste, območje vpisa ciljnih Natura KOPOP in površine vpisa ustreznih KOPOP:

Ciljna vrednost PUN znaša 824 ha v ukrepu VTR ali STE, dejanski vpis znotraj cone te vrste obsega 352 ha. Za izboljšanje stanja ohranjenosti te vrste izvaja KP Lj. barje skupaj s partnerji projekt, opis je tukaj:

<https://www.poliuba.si/vrste/kosec>

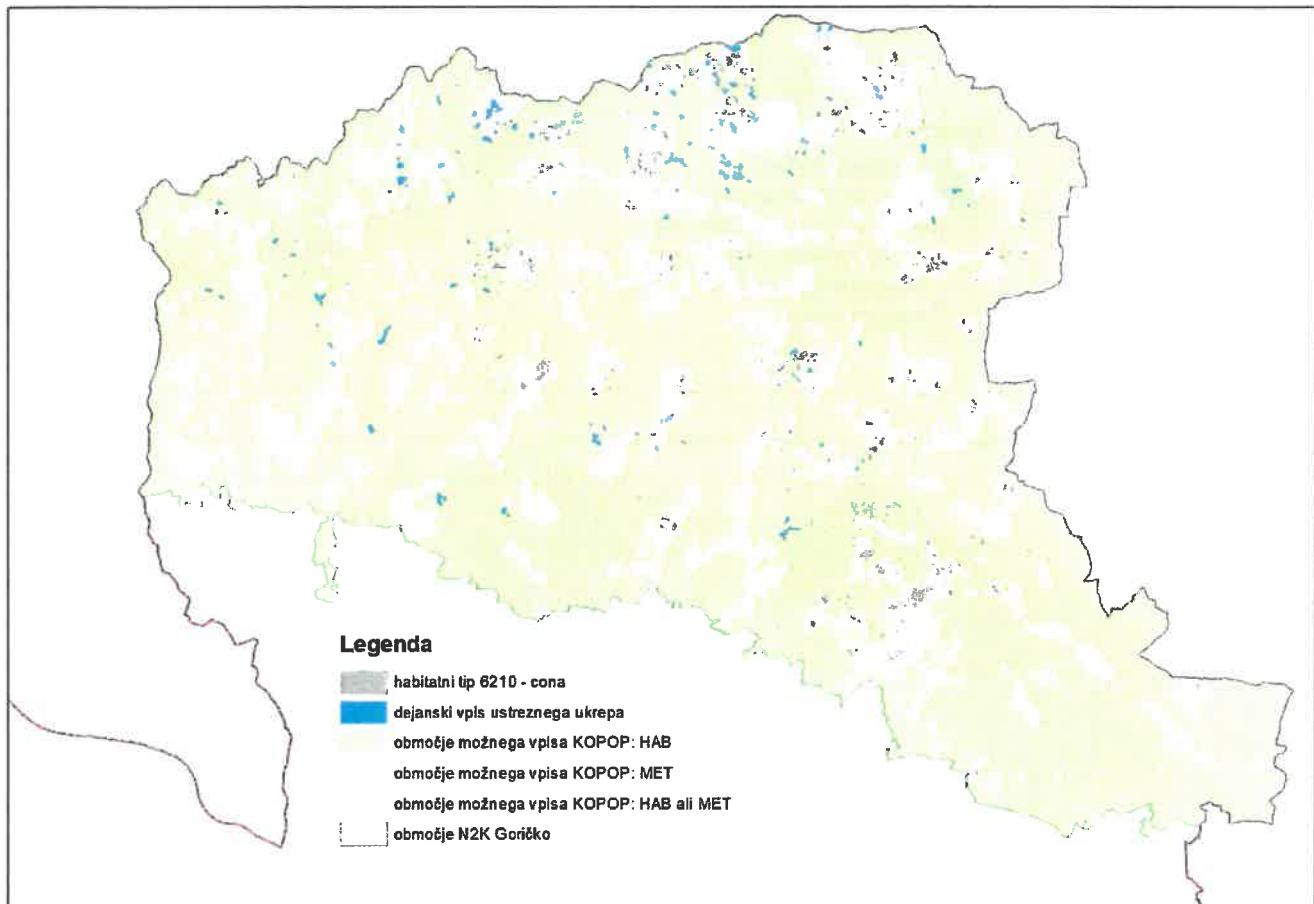
Ciljni KOPOP ukrepi za repaljščico (*Saxicola rubetra*) in velikega škurha (*Numenius arquata*) so del iste upravljaljske cone, stanje izvajanja je zelo podobno stanju izvajanja ukrepa za kosca.

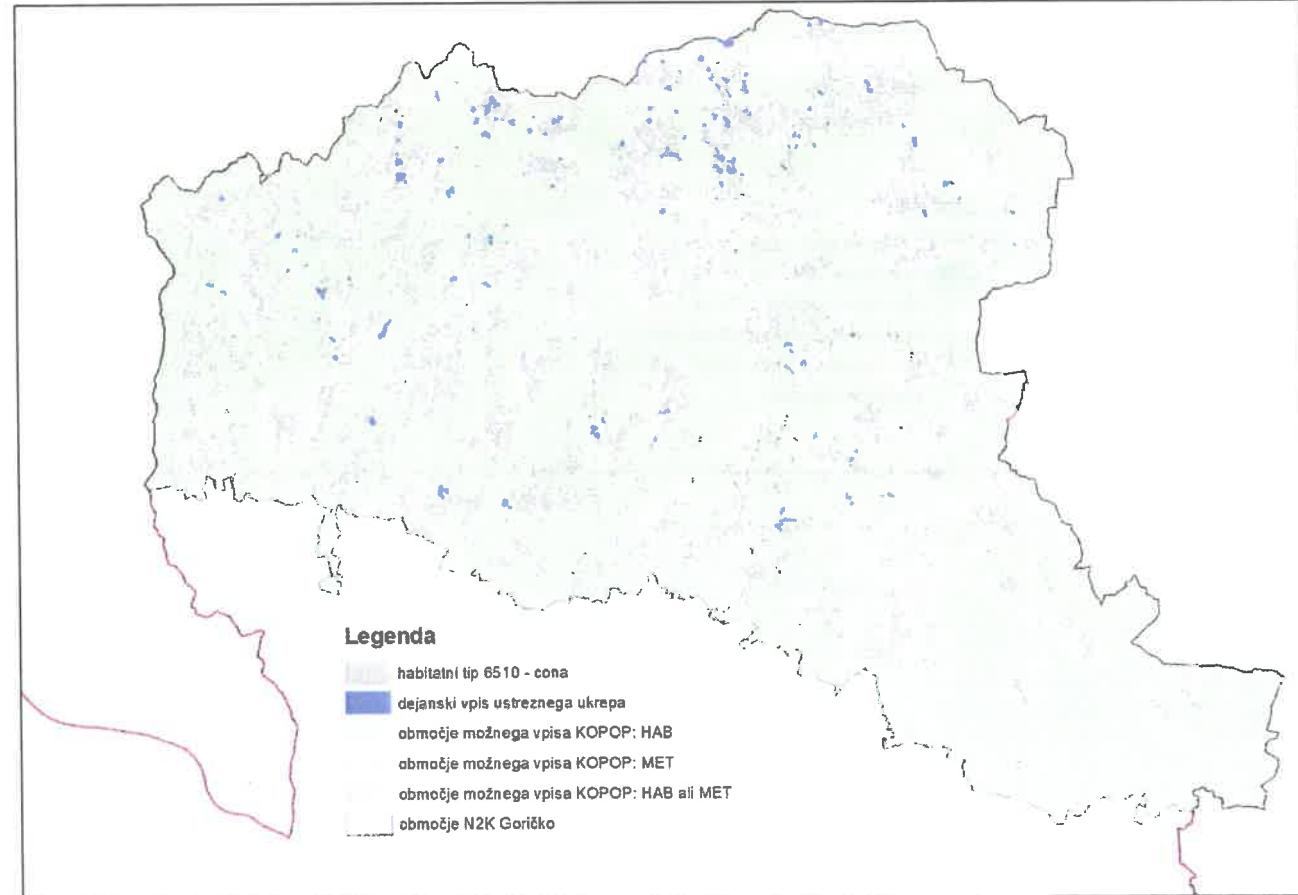
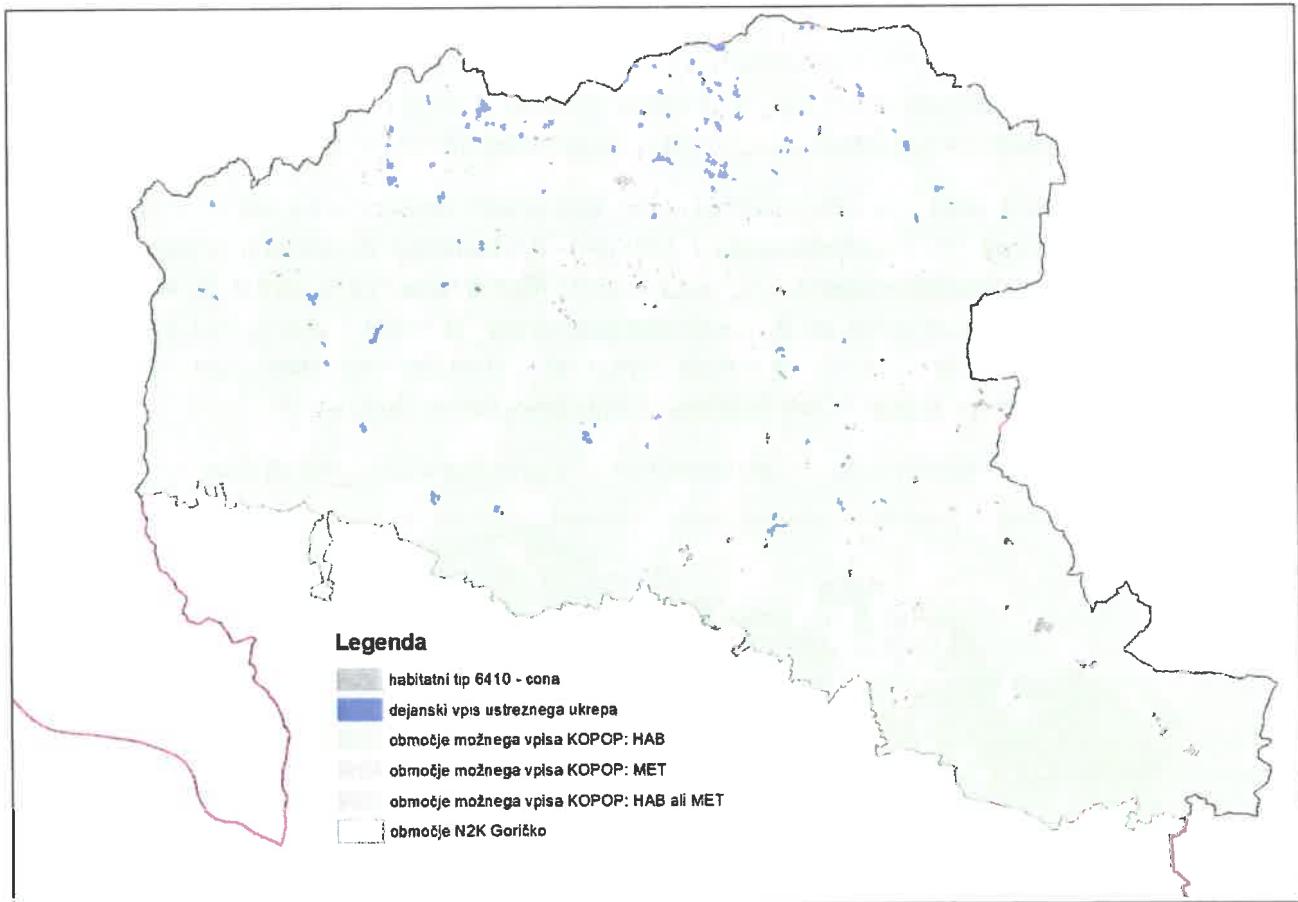
Goričko

Habitatni tipi „Polnaravna suha travišča in grmiščne faze na karbonatnih tleh (*Festuco Brometalia*)“ (habitatni tip 6210), „Travniki s prevladajočo stožko (*Molinia spp.*) na karbonatnih, šotnih ali glinenomuljastih tleh“ (oznaka 6410) in „Nižinski ekstenzivno gojeni travniki (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*)“ (oznaka 6510)

V letu 2015 je bilo mogoče na celiem območju Goričkega vpisati HAB in MET, med drugim zaradi prepletenenosti pojavljanja vrst/HT z nasprotujočimi ekološkimi zahtevami (metulji – habitatni tipi). Po prvem letu izvajanja ukrepov HAB in MET se je izkazalo, da kmetje vpisujejo skoraj izključno ukrep MET in to tudi na površinah, je bilo pričakovati vpis ukrepa HAB. Na podlagi analize so bili sloji in KOPOP dopolnjeni v letu 2016, območje za vpis MET se je zmanjšalo na cono potencialnih travnikov – HT za metulje mravljiščarje, območja za vpis HAB so postala strukturirana z različnim datumom prve košnje, ki se je v delih Goričkega iz 30.6. premaknil na 10.6. ali 1.6.

Na karti so prikazani cona HT, območje vpisa ciljnih Natura KOPOP in površine vpisa ustreznih KOPOP:

Po PUN-u je tukaj za HAB KOS določen cilj 836 ha in za MET KOS pa 292 ha. V operacijo MET je leta 2018 vključenih 436,66ha, kar predstavlja 149,5% PUN cilja. V operacijo HAB je leta 2018 vključenih 91,64ha, kar še vedno predstavlja le 11% PUN cilja. Vpis v operacijo HAB se sicer povečuje.

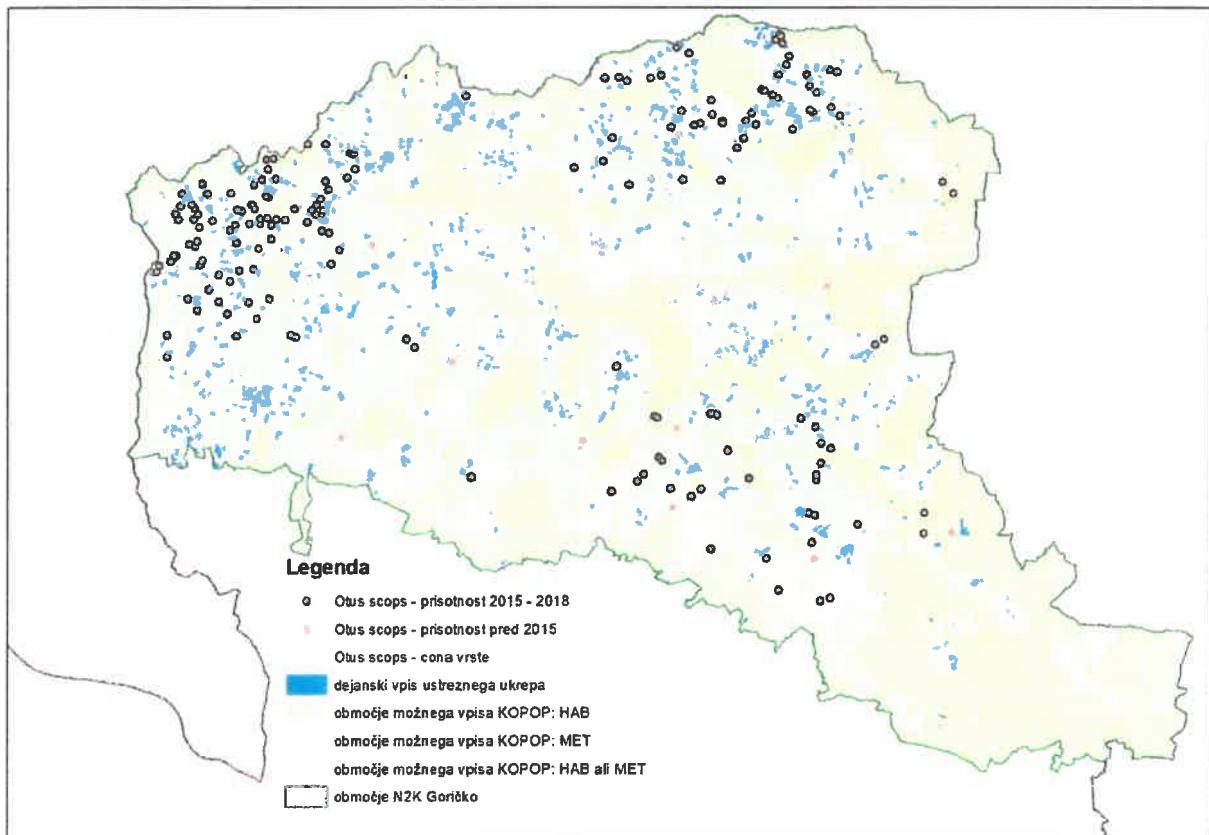
Za izboljšanje stanja ohranjenosti teh treh HT izvaja KP Goričko skupaj s partnerji projekt Gorička krajina, v okviru katerega bo do leta 2021 izvedena ustrezna košnja in obnova 70 ha zasebnih travnikov, od tega jih bo 30 ha odkupljenih in bodo prešli v last RS. Opis projekta je tukaj:

<https://www.park-goricko.info/go/1106/Goricka-krajina-2017->

Poleg tega KP Goričko zagotavlja ustrezno ravnanje s travniki in visokodebelnimi sadovnjaki tudi na dodatnih okvirno 80 ha v lasti RS in upravljanju parka.

Veliki skovik, Goričko

Na karti so prikazani podatki o pojavljanju, območje cone, območje možnega vpisa KOPOP in površine vpisa ustreznih KOPOP:

Trenutni obseg vpisa v KOPOP je naveden zgoraj.

Tudi za izboljšanje stanja ohranjenosti te vrste izvaja KP Goričko skupaj s partnerji že prej naveden projekt, v okviru katerega se zasaja grmovno-drevesne mejice v dolžini 3.000 m, drevesa starih sadnih sort za vzpostavitev 15 ha novih visokodebelnih travniških sadovnjakov in obnova obstoječih visokodebelnih travniških sadovnjakov na 25 ha

Prav tako prej naveden površine, s katerimi upravlja KP Goričko zagotavljajo ustrezen habitat tej vrsti.

Hribski škrjanec, Goričko

Osnova za določitev območja Natura 2000 za to vrsto je bila ocena populacije iz konca 90-tih let – 180-240 parov. To je tudi ciljna vrednost populacije v PUN. Ukrepi v PUN so ekološko kmetijstvo, HAB in MEJ, brez posebnih ciljnih vrednosti za to vrsto. Skupna ciljna vrednost za HAB je 836 ha. Trenutna velikost populacije je 40 parov. Trenutni obseg vpisa v KOPOP je naveden zgoraj.

Tudi za izboljšanje stanja ohranjenosti te vrste izvaja KP Goričko skupaj s partnerji projekt, na 7 ha kmetijskih zemljišč sklepa pogodbeno ali skrbniško varstvo za ciljno izboljšanje gnezditvene uspešnosti te vrste.

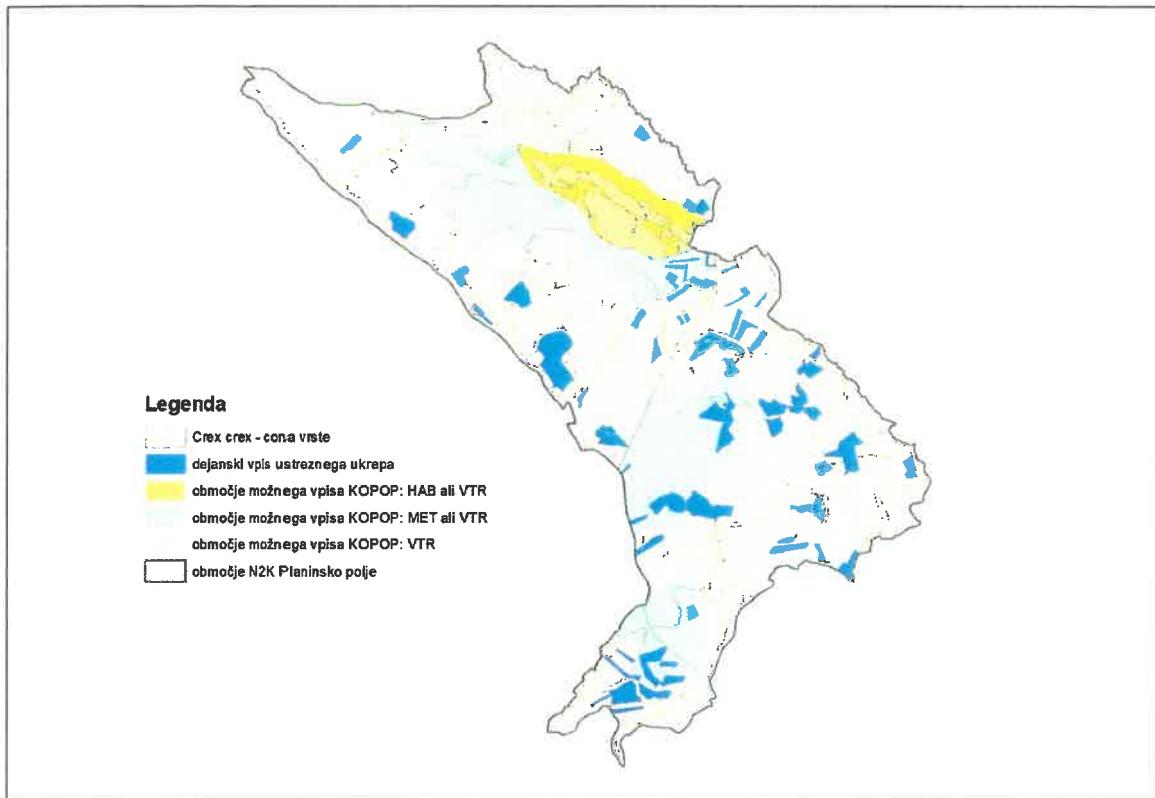
Prav tako prej naveden površine, s katerimi upravlja KP Goričko zagotavljajo ustrezen habitat tej vrsti.

Planinsko polje

Travniki s prevladujočo stožko (*Molinia spp.*) na karbonatnih, šotnih ali glinenomuljastih tleh" (oznaka 6410), „Nižinske in montanske do alpinske hidrofilne robne združbe z visokim steblikovjem“ (oznaka 6430) in „Nižinski ekstenzivno gojeni travniki (*Alopecurus pratensis, Sanguisorba officinalis*)“ (oznaka 6510) in ptica kosec

Natura 2000 območje Planinsko polje, določeno za ptice, obsega 1.046 ha. Območje je določeno med drugim za ohranjanje kosca. Območje prekriva tudi Natura 2000 območje Notranjski trikotnik, določeno za tri travniške habitatne tipe. Celotno območje Natura 2000 Pl. polje je tudi območje upravičenosti vpisa ukrepa VTR. Dela tega območja pa sta območje upravičenosti vpisa ukrepa HAB in MET. Cona HT 6430 obsega celo Pl. polje.

Na karti so prikazani cona vrste, območje možnega vpisa KOPOP in površine vpisa ustreznih KOPOP

V tabeli so predstavljeni obseg dejanskega vpisa KOPOP:

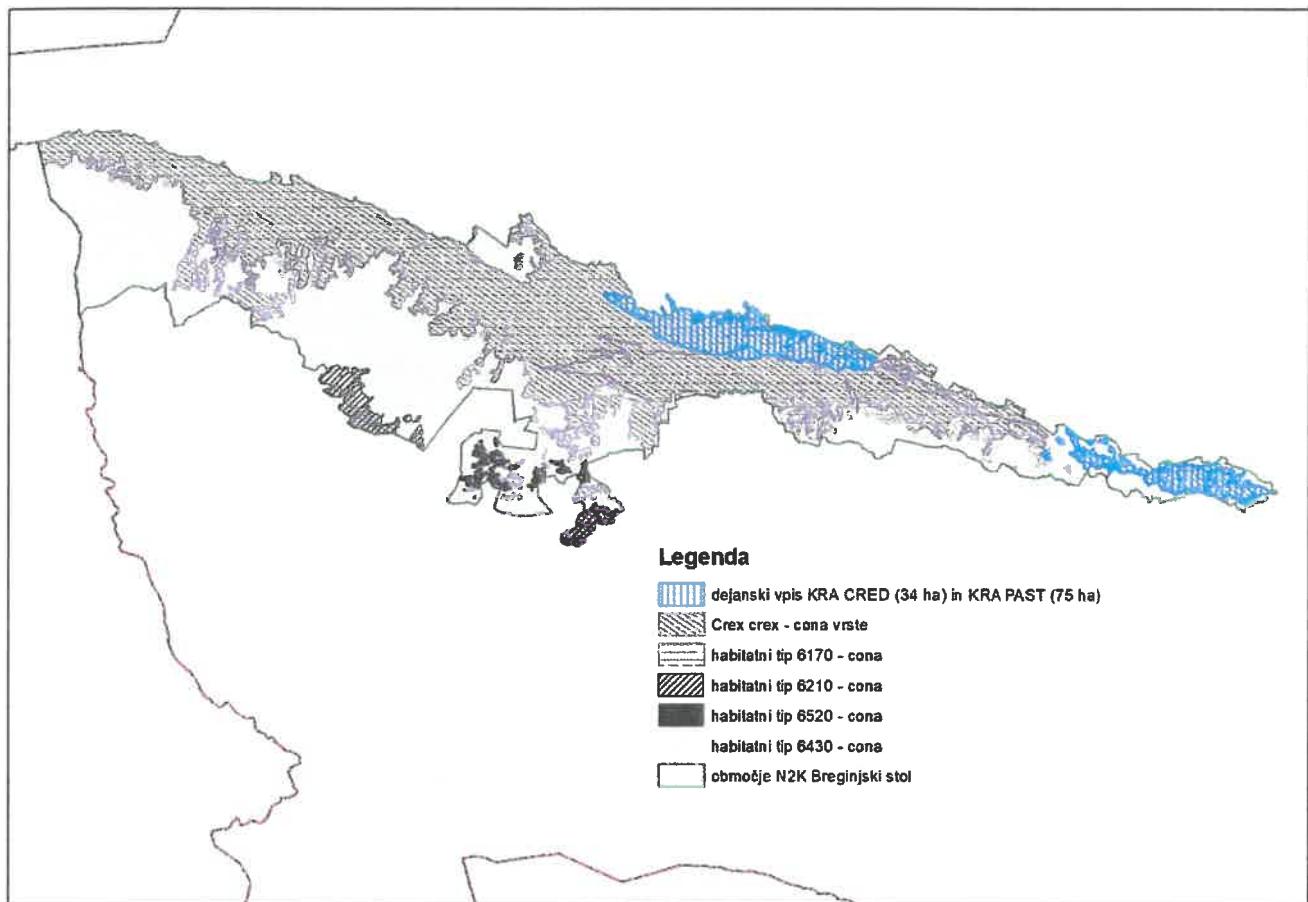
Vrsta/HT	Velikost cone vrste (ha)	Ciljni KOPOP ukrep (PUN)	Površina travniških GERKov (1300 + 1321) (2014) (ha)	Ciljna vrednost PUN	Dejanski vpis ciljnih KOPOP znotraj cone (ha)
HT 6410	102	HAB/VTR	82	Ni določena samo za cono	10
HT 6430	1013	HAB/VTR	799	Ni določena samo za cono	83
HT 6510	309	HAB/VTR	292	Ni določena samo za cono	18
kosec	924	VTR	795	182	83

Za izboljšanje stanja ohranjenosti HT 6410 in kosca izvajata ZRSVN in Zavod znanje občine Postojna na tem območju kot projektna partnerja projekt. V okviru projekta se izvaja *obnova* specifične lastnosti, strukture in procese ciljnih HT in habitata kosca na površini 20 ha. Poleg se izvaja sklenitev dolgoročnega pogodbenega varstva za *izboljšali* stanje ciljnih HT in habitata kosca na površini 10 ha (na območju Trzen in zunaj njih). Celoten opis projekta je tukaj:
<http://www.kras.notranjski-park.si/planinsko-polje/projektne-aktivnosti/>

Breginjski stol

Habitatni tipi „Polnaravna suha travnišča in grmiščne faze na karbonatnih tleh (*Festuco Brometalia*)“ (habitatni tip 6210), „Nižinske in montanske do alpinske hidrofilne robne združbe z visokim steblikovjem“ (habitatni tip 6430), „Gorski ekstenzivno gojeni travniki“ (habitatni tip 6520) ter „Alpinska in subalpinska travnišča na karbonatnih tleh“ (habitatni tip 6170), ptica kosec

Območje cone, območje možnega vpisa KOPOP in površine vpisa ustreznih KOPOP

Cone dveh habitatnih tipov sta na manjših površinah (HT 6210 na 31 ha in HT 6520 na 11 ha), preostala čez pol (HT 6170) in celo območje (HT 6430), cona kosca pa na 830 ha. Zaradi zelo podobnih ukrepov na tem območju so ciljne vrednosti KOPOP v PUN skupne in so v tabeli:

Velikost območja (ha)	ciljni KOPOP ukrep (PUN 6.1)	ciljni KOPOP ukrep glede na območje vpisa	Površina RABA 1300 + 1321 (2014) (ha)	Površina travniških GERKov (1300 + 1321) (2014) (ha)	Ciljna vrednost PUN	Dejanski vpis ciljnih KOPOP znotraj cone (ha)
1601	VTR/HAB/planinska paša	VTR/HAB/planinska paša	623	142	54/58/ni ciljne vrednosti	0/0/111

Za območje PUN določa ukrep »razviti rabo, ki preprečuje zaraščanje (npr. paša koz, požiganje)«. Za njegovo izvedbo poteka priprava projekta (LAS), ki pa zaradi težav z lastništvom še ni pripravljen.

Ime cone	ID območja	Ime območja	Skupina območij Natura 2000	Sektorski ukrep	CJU PUN2/100 2015-20				DEJANSKI VPIS (ha)				DEJANSKI VPIS (ha)				maret 2019				% doseganja ciljev 2018	
					avgust 2018				maret 2019				avgust 2018				maret 2019				% doseganja ciljev 2019	
					HAB	MEI	STE	VTR	HAB	MEI	STE	VTR	HAB	MEI	STE	VTR	(ha)	(ha)	(ha)	(ha)		
Bela Krajina	SI3000046	Bela Krajina		HAB_KOS	101				16,5				16,22								16,3	16,1
Beški potok	SI3000140	Beški potok		HAB_KOS	1				0,0				0,00								0,0	0,0
Bled - Podhom	SI3000154	Bled - Podhom		HAB_KOS	1				0,0				0,00								0,0	0,0
Bložičica	SI3000173	Bložičica		MET_KOS	5,2				44,2				33,40								85,0	64,2
Bložička	SI3000173	Boč - Haloze - Domača gora		HAB_KOS	90				26,8				17,01								29,8	18,9
Borovnica	SI3000118	Boč - Haloze - Domača gora		HAB_KOS	606				13,0				13,63								2,1	2,2
Borovnica	SI3000348	Borovnica		HAB_KOS	178				6,8				6,78								3,8	3,8
Bistrica in Jereka	SI3000274	Bistrica in Jereka		HAB_KOS	215				36,0				37,97								16,7	17,7
Bohor	SI3000088	Bohor		HAB_KOS	2				1,6				1,26								80,0	63,0
Boletina - velikonočnica	SI5000020	Boletina - velikonočnica		VTR_KOS	54				0,0				0,0								0,0	0,0
Breginjski Stol	SI3000196	Breginjski Stol		HAB_KOS	58				0,0				0								0,0	0,0
Cerkniško jezero	SI50000015	Cerkniško jezero		VTR_KOS	806				741,7				741,7								774,53	92,0
Cerovec	SI3000114	Cerovec		MET_KOS	3				0,8				0,83								10,0	10,4
Čemšeniška planina	SI3000121	Čemšeniška planina		HAB_KOS	29				1,4				6,14								4,8	21,2
Čemšeniške gmeine z Rovščico	SI3000079	Čemšeniške gmeine z Rovščico		HAB_KOS	20				0,0				0,0								0,0	0,0
Črete	SI5000027	Črete		HAB_KOS	222				0,0				0,0								0,0	0,0
Črna dolina pri Grosuplju	SI3000168	Črna dolina pri Grosuplju		HAB_KOS	1				0,0				1,72								0,0	172,0
Črni potok	SI3000324	Črni potok		HAB_KOS	1				0,0				0								0,0	0,0
Dobličica	SI3000048	Dobličica		HAB_KOS	26				1,5				1,88								5,8	7,2
Dobrava - Jovsi	SI5000032	Dobrava - Jovsi		VTR_KOS	283				15,3				15,3								15,43	5,4
Dolenja vas pri Ribnici	SI3000199	Dolenja vas pri Ribnici		HAB_KOS	1				0,0				0								0,0	0,0
Dolina Reke	SI5000003	Dolina Reke		VTR_KOS	330				0,8				28,2								28,64	8,5
Dravinja s pritoki	SI3000306	Dravinja s pritoki		HAB_KOS	90				0,8				0,64								0,9	0,7
Dravinja s pritoki	SI3000306	Dravinja s pritoki		MET_KOS	107				5,6				5,51								5,2	5,1
Duplica	SI3000141	Duplica		STE_KOS	6				0,0				0,0								0,0	0,0
Duplica	SI3000141	Duplica		HAB_KOS	6				0,0				0							0,0	0,0	
Goričko	SI3000221	Goričko		MET_KOS	292				432,0				435,08								147,9	149,0
Goriška Brda	SI3000290	Goriška Brda	-	HAB_KOS	34				0,0				0								0,0	0,0
Gorjanci - Radoha	SI3000267	Gorjanci - Radoha		HAB_KOS	65				23,4				19,44								36,0	29,9
Grad Brdo - Predvor	SI3000219	Grad Brdo - Predvor		HAB_KOS	20				7,5				7,65								37,5	38,3

Ime cone	ID območja	Ime območja	Štupina območij Natura 2000	Šektorški ukrep	CILJ PUNZ0000 2015-20 (ha)				DEJANSKI VPIS (ha)				DEJANSKI VPIS (ha)				% doseganja ciljev 2018		% doseganja ciljev 2019		
					avgust 2018				marec 2019				avgust 2018								
					HAB	MET	STE	VTR	HAB	MET	STE	VTR	HAB	MET	STE	VTR	(ha)	(ha)	(ha)	(ha)	
Haloze - vinorodne	SI3000117	Haloze - vinorodne		MET_KOS	44				1,5								1,51			3,4	3,4
Haloze - vinorodne	SI3000117	Haloze - vinorodne		HAB_KOS	491				53,7				57,71							10,9	11,8
Huda luknja	SI3000224	Huda luknja		HAB_KOS	186				6,3				5,3							3,4	2,8
Julijci	SI5000019	Julijci		VTR_KOS		77				0,0								0,0	0,0	0,0	0,0
Kamniško - Savinjske Alpe	SI3000264	Kamniško - Savinjske Alpe		HAB_KOS	58				38,8				50,68						66,9	87,4	
Karavanke	SI3000285	Karavanke		HAB_KOS	463				43,7				41,85						9,4	9,0	
Kobaridško blato	SI3000236	Kobaridško blato		HAB_KOS	24				0,0				0						0,0	0,0	
Kožansko	SI5000033	Kožansko		HAB_KOS	941				14,6				15,73						1,6	1,7	
Kožbana	SI3000125	Kožbana		HAB_KOS	15				0,0				0						0,0	0,0	
Krakovski gozd - Šentjernejsko polje	SI5000012	Krakovski gozd - Šentjernejsko polje		HAB_KOS	526				37,2				47,44						7,1	9,0	
Krimsko hribovje - Meničija	SI3000256	Krimsko hribovje - Meničija		HAB_KOS	369				94,6				117,57						25,6	31,9	
Kum	SI3000181	Kum		SK Kum		HAB_KOS			22,9				35,57						7,0	10,9	
Lahinja	SI3000075	Lahinja		HAB_KOS	53				12,0				11,91						22,6	22,5	
Litanjia	SI3000142	Litanjia		MET_KOS	8				0,6				0,56						7,5	7,0	
Ličenca pri Poljčanah	SI3000214	Ličenca pri Poljčanah		HAB_KOS	15				0,0				0						0,0	0,0	
Ličenca pri Poljčanah	SI3000214	Ličenca pri Poljčanah		MET_KOS	47				0,0				0,0						0,0	0,0	
Ljubljansko barje	SI3000271	Ljubljansko barje		SK Ljubljansko barje		STE_KOS			14,8				14,77						23,1	23,1	
Ljubljansko barje	SI3000271	Ljubljansko barje		SK Ljubljansko barje		MET_KOS			207				39,4						56,77	56,77	
Ljubljansko barje	SI5000014	Ljubljansko barje		VTR_KOS			824						338,2						358,69	41,0	
Marindol	SI3000296	Marindol		HAB_KOS	127				13,1				13,41						10,3	10,6	
Menina	SI3000261	Menina		HAB_KOS	381				7,3				7,45						1,9	2,0	
Mirna	SI3000059	Mirna		HAB_KOS	122				1,8				1,78						1,5	1,5	
Mišja dolina	SI3000297	Mišja dolina		HAB_KOS	6				43,5				52,97						725,0	882,8	
Mrlica	SI3000029	Mrlica		HAB_KOS	38				3,1				2,62						8,2	6,9	
Mura	SI3000215	Mura		SK Mura		MET_KOS			12				25,6						213,3	218,8	
Nanoččica	SI3000126	Nanoččica		MET_KOS	72				7,4				7,4						10,3	10,3	
Nanoččica	SI5000017	Nanoččica		VTR_KOS			227						116,8						118,21	51,5	
Notranjski trikotnik-2	SI3000231, SI3000232	Javornik - Snežnik, Notranjski trikotnik		MET_KOS	336					17,5				18,1					5,2	5,4	
Orednje Slovenske gorice	SI3000302	Orednje Slovenske gorice		MET_KOS	45								1,1						2,4	2,4	
Orednje Slovenske gorice	SI3000302	Orednje Slovenske gorice		HAB_KOS	224					0,0									0,0	0,0	
Planinsko polje	SI5000016	Planinsko polje		VTR_KOS			182						63,3						73,88	34,8	
Pohorje	SI3000270	Pohorje		HAB_KOS	946								42,41						5,2	4,5	

Ime cone	ID območja	Ime območja	Sektorški ukrep	CILJ PUNIHD 2015-20 (1:1)				DEJANSKI VPIS (ha)				% doseganja ciljev 2018	% doseganja ciljev 2019		
				avgust 2018				marec 2019							
				HAB	MET	STE	VTR	HAB (ha)	MET (ha)	STE (ha)	VTR (ha)				
Pohorjaško hribovje	SI3000335	Pohorjaško hribovje	HAB_KOS	327		1		12,5					3,8	3,9	
Povirje vzhodno od Bodešč od Bodešč	SI3000169	Povirje vzhodno od Bodešč	STE_KOS					0,0			0,0		0,0	0,0	
Pregara - travnišča	SI3000037	Pregara - travnišča	HAB_KOS	14				0,0			0		0,0	0,0	
Radeško polje - Višnica	SI3000171	Radeško polje - Višnica	HAB_KOS	154				15,4			18,68		10,0	12,1	
Raščica	SI3000275	Raščica	HAB_KOS	84				0,0			0		0,0	0,0	
Ratitovec	SI3000110	Ratitovec	HAB_KOS	77				5,0			5		6,5	6,5	
Razbor	SI3000166	Razbor	HAB_KOS	82				0,0			0		0,0	0,0	
Reka	SI3000223	Reka	MET_KOS	8:				1,0			1,05		1,2	1,2	
Ribniška dolina	SI3000026	Ribniška dolina	HAB_KOS	26				7,5			7,61		28,8	29,3	
Rinža	SI3000129	Rinža	HAB_KOS	8				4,4			4,38		55,0	54,8	
Sava - Medvode - Kresnice	SI3000262	Sava - Medvode - Kresnice	HAB_KOS	24				0,9			0,98		3,8	4,1	
SK Banjšice	SI3000034, SI5000007	Banjšice - travnišča, Banjšice	SK Banjšice					131,7			131,21		27,7	27,6	
SK Dobrava - Jovsi	SI30000268, 50000032	Dobrava - Jovsi, Dobrava - Jovsi	SK Dobrava Jovsi					122			1,04		0,8	0,9	
SK Drava	SI3000220, SI5000011	Drava, Drava	SK Drava					181			27,5		25,43	14,0	
SK Goričko	SI3000221, SI5000009	Goričko, Goričko	SK Goričko					836			90,9		99,58	11,9	
SK Jurijci	SI3000253, SI3000278, SI3000381, SI5000019	Julijske Alpe, Pokljuška barja, Slatnik, Julijski Julijci	SK Julijci					HAB_KOS	1039		145,1		148,42	14,3	
SK Kočevsko	SI3000263, SI5000013	Kočevsko, Kočevsko	SK Kočevsko					HAB_KOS	1610		777,3		983,28	61,1	
SK Kras	SI3000225, SI3000276, SI5000023	Dolina Branice, Kras, Kras	SK Kras					HAB_KOS	2280		1117,4		1258,14	55,2	
SK Ljubljansko barje	SI3000271, SI5000014	Ljubljansko barje, Ljubljansko barje	SK Ljubljansko barje					HAB_KOS	765		135,5		151,95	19,9	
SK Mura	SI3000215, SI5000010	Mura, Mura	SK Mura					HAB_KOS	198		24,1		25,81	13,0	
SK Nanoščica	SI3000126, SI5000017	Nanoščica, Nanoščica	SK Nanoščica					HAB_KOS	394		84,2		94,31	21,4	
SK Notranjski trikotnik-5	SI3000231, SI3000232, SI5000002, SI5000015, SI5000016	Javorniki - Snežnik, Notranjski trikotnik, Snežnik - Pivka, Cerkniško jezero, Planinsko polje	Notranjski trikotnik					HAB_KOS	1569				1076,86	68,6	
SK Reka	SI3000223, SI5000003	Reka, Dolina Reke	SK Reka					HAB_KOS	177		18,3		23,97	10,3	

Ime cone	ID območja	Ime območja	Skupina območij Natura 2000	Sektorski ukrep	CILJ PUN2000 2015-20 (ha)						DEJANSKI VPIS (ha)						DEJANSKI VPIS (ha)						% doseganja ciljev 2018		% doseganja ciljev 2019		
					avgust 2018						marec 2019						avgust 2018										
					HAB	MET	STE	VTR	HAB (ha)	MET (ha)	STE (ha)	VTR (ha)	HAB (ha)	MET (ha)	STE (ha)	VTR (ha)	HAB (ha)	MET (ha)	STE (ha)	VTR (ha)							
SK Trnovski gozd-2	SI3000226, SI3000255	Dolina Vipave, Trnovski gozd- Nanos	Sk Trnovski gozd	MET_KOS	107																						
SK Trnovski gozd-4	SI3000198, SI3000226, SI3000255, SI5000021	Ljubljana, Dolina Vipave, Trnovski gozd- Nanos, Vipavski rob	Sk Trnovski gozd	HAB_KOS	1507																						
Slovenska Istra	SI3000212			HAB_KOS	62																						
Snežnik - Pivka	SI5000022			VTR_KOS																							
Soča z Volarjo	SI3000254			HAB_KOS	287																						
Škodjanski zatok	SI5000008			STE_KOS																							
Šmarna gora	SI3000120			HAB_KOS	67																						
Vejar	SI3000056			HAB_KOS	74																						
Vitanje - Oplotnica	SI3000311			HAB_KOS	126																						
Volček	SI3000213			MET_KOS																							
Vrbina	SI3000234			HAB_KOS	36																						
Vrhoveljska planina	SI3000379			HAB_KOS	25																						
Vzhodni Kožjak	SI3000313			HAB_KOS	122																						
Zadnje struge pri Suhadolah	SI3000011			HAB_KOS	2																						
Zahodni Kožjak	SI3000337	Zahodni Kožjak		HAB_KOS	184																						
Zelenci	SI3000087	Zelenci		HAB_KOS	1																						
Žejna dolina	SI3000189	Žejna dolina		HAB_KOS	26																						

